

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.**
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

I. Mezőgazdasági Országos Kiállítás Szegeden.

A szegedi országos mezőgazdasági kiállítás rendezése egyesületi tagjaink közül többeket foglalkoztatván, tájékoztatásul jónak látjuk az egyes csoportok rendező-bizottságainak ülésrendjét e helyen is közölni.

Legközelebb a következő csoportok rendező-bizottságai tartanak ülést a Köztelken:

1898. évi november hó 3-án d. u. 4 órakor: juhkiállítás rendező-bizottsága.
" november hó 8-án d. e. 10 óra: lókiállítás rendező-bizottsága.
" november hó 9-én d. e. 10 óra: sertéskiállítás rendező-bizottsága.
" november hó 9-én d. u. 4 óra: szőlészeti és borászati kiállítás rendező-bizottsága.
" november hó 10-én d. u. 5 óra: szarvasmarhakiállítás rendező-bizottsága.

Felhívás

cirokbemutató és czirokvásárban való részvételre.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület folyó évi november 20-30-ig czirokszakáll bemutatást és czirokvásárt rendez, melyre a külföldi czirokvásárosok figyelme is fel fog hivatni.

Felkérjük tehát a cziroktermelő t. gazdaközönséget, hogy ezen czirokvásárra

saját jól felfogott érdekében mintákat küldeni szíveskedjék. **Beküldendő egy kis bál czirokszakáll**, annak megjelölésével, hogy a beküldött mintához teljesen hasonló czirokszakállból **mennyi áll rendelkezésre és mily árt kíván ezért a termelő.** A beküldés határideje **november 15-e.** A minták az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, Budapest, Köztelek címre bérmentve küldendők.

Rendező-bizottság.

Figyelmeztetés.

Az OMGE. kiadásában megjelenő **lapok**, a kiadásában megjelent **könyvek** és az eszközölt **árleszállításokra** vonatkozó jegyzéket készséggel megküldjük mindenkinek, aki eziránt egy levelezőlapon megkeresi az OMGE. titkárságát, Budapest IX., Köztelek.

Az igazgató-választmány ülése.

— 1898. október 28. —

Jelen voltak gróf *Desseuffy Aurél* elnökelete alatt *Bujanovics Sándor* alelnök, *Balás Árpád*, *Baross Károly*, *Bálintffy Pál*, *Bernát István*, *Bolla Mihály*, id. *Cséry Lajos*, dr. *Csil-lag Gyula*, dr. *Darányi Gyula*, *Emödy József*, *Galgóczy Károly*, *György Endre*, *Hajós József*, dr. *Hutyra Ferencz*, *Koppély Géza*, *Kostyán Ferencz*, *Kvassay Jenő*, *Lejthényi György*, *Makfalvay Géza*, *Máday Izidor*, *Miklós Ödön*, dr. *Nagy Dezső*, *Perlaky Elek*, *Scitovszky János* és *Tormay Béla* választmányi tagok és a tisztviselőkar teljes számban.

Gróf *Desseuffy Aurél* elnök üdvözlőlvén a megjelent választmányi tagokat, az ülést megnyitja.

Igazgató bemutatja a múlt választmányi ülésről felvett jegyzőkönyvet, mely a „Köztelek” lapban is egész szövegében közzé volt már téve.

Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyv hitelesítők.

A mai ülésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére a választmány az elnök ajánlataira dr. *Rodiczky Jenő* és id. *Cséry Lajos* választmányi tagokat kéri fel.

Erzsébet királyné halála.

Jeszenszky Pál titkár bejelenti, hogy Erzsébet királyné elhunyt alkalmából elnök ur ő exczellenziája képviselte egyesületünket a temetésen és a főudvarmesteri hivatalnál is ő fejezte ki az egyesület részvétét. Az Egyesületi Tanács javasolja, hogy a királyné szobrára 300 koronát szavazzon meg az egyesület. A tanács intézkedéséből folyólag gyűjtőív van le-téve az egyesület igazgatóságánál, mely íven az egyesület tagjai a szoborra adakozhatnak. A választmány a bejelentést tudomásul veszi s a szoborra a 300 koronát megszavazza.

Bethlen András gróf halála.

Gróf *Desseuffy Aurél* elnök: Nagy veszteséget szenvedett egyesületünk a folyó évben, alelnökünk gróf *Bethlen András* elhalálozása folytán, kinek nagy érdeme az, hogy ő keltette fel elsőnek az egész országban a földmívelési ügyek iránti érdeket s aki ugy egyesületünk beléle-tében, mint egyéb működésében is meleg barátja volt azon érdekeknek, melyeket mi képviselni vagyunk hivatva. Méltóztassék azon javaslatomhoz járulni, hogy az alelnök elhunytá iránt érzett részvétünk ma jegyzőkönyvünkben kifejeztessék s az özvegyhez is részvétiratot intézzünk, valamint hogy a boldogult életrajza az elhunyt felett tartandó emlékbeszéddel együtt az egyesület évkönyvében megörökíttessék.

Ennek kapcsán elnök jelenti, hogy *Miklós Ödön* választmányi tag ur felkérte és hajlandónak nyilatkozott az elhunyt feletti emlékbeszéd tartására. Az emlékbeszéd az egyesület f. évi közgyűlésén fog megtartatni.

Az igazgató-választmány az elnök előterjesztéseit tudomásul veszi.

Néhai id. báró Wodiáner Albert végrendeletéből kifolyólag teendő intézkedések.

Titkár előterjeszti, hogy az év folyamán elhunyt id. báró *Wodiáner Albert*, egyesületi alapító tag, egyesületünknek czieljai előmozdi-

Mindennemü erőtakarmányok
mint

**finom és goromba buzakorpa,
szárazmoslák, malátacsira, olaj-
pogácsa budapesti gyártmány,
ugyszintén vidéki repcze, napra-
forgó, tökmagpogácsa legjutá-
nyosabban szerezhető be**

Gabonanemüek
a legelőnyösebben
értékesíthetők

a Magyar Mezőgazdak Szövetkezeténél
V., Alkotmány-utca 31.

tására végrendeletileg 2000 frtot hagyományozott s felkérte az egyesületet, hogy az uradalmi tisztjei részére létesített nyugdíjalap kezelését vegye át. A nyugdíjalap lényege röviden a következő:

Az elhunyt által létesített nyugdíjalap 54000 frt értékű értékpapirból áll s évi kamatai 2311 frtot tesznek ki. Az elhunyt tisztviselői által a nyugdíjalapra befizetett összeg kamatai 1053 frt 45 krt tesznek ki, vagyis összesen 3364 frt 45 krra rug a nyugdíjalap kamatjöveldelme. Ezzel szemben a nyugdíjjogosultak szükséglete 7920 frt, úgy hogy fedezetlenül marad 4555 frt 59 kr.

Ez összeg azonban fedezetet talál, mert a végrendelet értelmében a családi alapítvány kamatjöveldelméből e célra 5000 frt van biztosítva, melyet a hagyományt élvezők kiadni tartoznak.

Ennek folytán az egyesület magára semmiféle terhet nem vállal annál kevésbé, mert az elhunyt úgy intézkedett, hogy ha majd a nyugdíjalap rendeltetését betölti, az az egyesület tulajdonába menjen át. Az egyesület tanácsa foglalkozván e tárggyal, azt a javaslatot terjeszti a választmány elé, hogy a nyugdíjalap kezelését elvállalni méltóztassék. Javasolja továbbá a tanács, hogy az elhunyt élettrajza az egyesület évkönyvében közzétetésék s emléke megörökítése céljából az elhunyt báró életnagyságu képe az ülésterem részére megszerzettessék.

Igazgató kiegészítésül bejelenti, hogy a nyár folyamán az elhunyt báró végrendeletének végrehajtója nyilatkozattételre szólította fel az egyesületet, vajjon a nyugdíjalap kezelését magára vállalja-e.

Az elnökség e tekintetben intézkedett a választmány utólagos jóváhagyására reményében.

Az igazgató-választmány az elnökség intézkedését jóváhagyólag tudomásul veszi s az egyesületi tanács javaslataihoz hozzájárul, a nyugdíjalap kezelését átveszi s az elhunyt báró életnagyságu arczképét az ülésterem számára megszerezni határozza.

Gróf Festetics György szobra.

Titkár: A múlt évi Georgicon ünnepélye alkalmával a földmivelségi miniszter felvette azt az eszmét, hogy Festetics György grófnak a Georgicon megalapítójának emléke megörökítettessék és neki szobor állíttassék. A miniszter e célból felkérte az OMGE-t, hogy a gyűjtést a kezébe vegye.

Az OMGE. szívesen vállalkozott erre, s szoborbizottságot alakított, mely az előkészítő munkálatokkal elkészülvén, elhatározta, hogy a gyűjtés szept. havában indíttassék meg; Erzsébet királyné közebe jött halála folytán azonban a gyűjtés megindítását az egyesület tanácsa november első napjaira halasztani határozta. Méltóztassék tehát elhatározni, hogy a gyűjtés november elsejével megindíttassék.

Bejelenti egyttal, hogy az egyesület pénztárába eddig 1782 frt érkezett be a szobor javára.

A választmány elhatározza, hogy a Festetics-szoborra való országos gyűjtés a folyó évi november hó 1-én megindíttassék.

A „Hangya” és a Mezőgazdák Szövetkezete között kötött egyezmény.

Ügyvezető-titkár: A május 27-én tartott választmányi ülésen előterjesztetett az az egyezmény, melyet az OMGE. úgyis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével kötött, a szövetségi eszme propagálása ügyében.

Ezen egyezményt a választmány akkor azzal adta vissza az egyezményt megkötött bizottságnak, hogy érintkezésbe lépjen a Magyar Gazdaszövetség azóta megalakult „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezetével s ezzel is ugyanolyan szellemű egyezményt igye-

kezzék kötni, mint aminőt kötött a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével, illetve ezen két szövetkezet működését harmonikussá és egyöntetűvé tenni igyekezzék. A bizottság ezen feladatának meg is felelt, amennyiben a Hangyával és Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével olyan egyezményt sikerült létrehozni, amely a bizottság és a résztvevők véleménye szerint mindkét szövetkezet működését nem-hogy — amint diffikultáltatott — megbénítaná, de tényleg elősegíteni fogja.

A dolog érdemére vonatkozó határozati javaslat ugyan a holnapi szövetségi választmányi ülésen lesz előterjesztendő s annak jóváhagyására vár, de mivel közvetlenül s elsősorban az OMGE-t érdekli, miután üzlet-részek jegyzése is kilátásban van, másrészt, miután az egyesület magát a két szövetkezet igazgatóságában képviseltetni fogja, az egyezmény szövegét ismerteti:

Az egyezmény lényege röviden az, hogy mindkét szövetkezet alapszabályaiban kifejezésre jut az az elv, hogy az illető szövetkezet az egyesület erkölcsi támogatása alatt áll és működik. Hogy ez az erkölcsi támogatás a gyakorlatban is érvényre jusson, mindkét szövetkezet alapszabályaiban biztosította az egyesületnek a jogot, hogy igazgatóságába két tagot kiküldhet; ezt az egyleti tanács a nyár folyamán már elintézte akként, hogy a Hangya igazgatóságába *Bujanovics Sándor* és *Forster Géza*, a Mezőgazdák Szövetkezetébe *Bujanovics Sándor* és *Rubinek Gyula* ügyvezető-titkár jelöltettek ki. Ezenkívül a Mezőgazdák Szövetkezetébe még azon jogot illetve kedvezményt is adja az OMGE.-nek, hogy évi tisztajöveldelmének 15%-át az egyesület rendelkezésére boesájtja oly célból, hogy azt a szövetségi eszme propagálására fordítsa.

Midőn ez egyezmény kötött, akkor az nem volt a szövetségi közgyűlése által jóváhagyható s csak a holnapi közgyűlésen hagyatik jóvá és így a szövetségi közgyűlésen az OMGE. nem volt részesíthető. A szövetségi közgyűlés az ügyet megoldotta, hogy folyó évi július 1-étől kezdődőleg 2000 frtot szavazott meg.

A jelen választmányi ülést tulajdonképpen érdeklő két pont az egyezményben a kiküldetésre vonatkozó, valamint azon pont, amely a szövetségi közgyűlésre vonatkozik.

Az egyleti tanács u. i. azt javasolja, hogy az OMGE. ezer-ezer forintnyi üzlet-részszel lépjen be mindkét szövetkezet kötelekébe.

A f. évre megszavazott 2000 frtnyi összeg jóváfordítása iránt is a Szövetségi közgyűlésen előterjesztendő javaslat tartalmaz intézkedést, amennyiben ez összeg egyrészből a folyó évben országos titkári értekezlet tartatik, melynek célja, a két szövetkezet működésének a vidéken való mikénti eszközése.

Kvassay Jenő hozzájárul az előterjesztéshez s csak némi fölvilágosítást kér előadótól. Bizottság küldetett ki a múlt ülésen a végett, hogy a két szövetkezet között a hatáskört állapítsa meg. Most hallottuk, hogy a hatáskör kölcsönös egyetértéssel meg lett állapítva, de a point-jét nem emelte ki a titkár ur, hogy t. i. azon értelemben történt-e a megoldás, hogy a községi fogyasztási és értékesítő szövetkezeteket a Hangya látja el, a nagyobb birtokosokat pedig a Mezőgazdák Szövetkezeté.

Bujanovics Sándor alelnök felvilágosításul megjegyzi, hogy ugyan e szellemben történt a megállapodás.

A választmány a kiküldött bizottság javaslatahoz hozzájárul s ezer-ezer forint értékben üzlet-részt jegyez mindkét szövetkezetnél.

Üzlet-részek jegyzése a központi hitelszövetkezetnél.

Titkár: Az egyesületi tanács javasolja, hogy a választmány az 1898. évi 23. t. cz. értelmében alakítandó központi hitelszövetkezetnél öt üzlet-részt jegyezzen 5000 korona értékben. A

választmány a tanács javaslatát elfogadja s a történő üzlet-rész jegyzéshez szükséges összegnek kiutalványozását a közgyűlésnek javaslatba hozza.

Kvassay Jenő indítványozza, hogy a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezeténél is jegyezzen az OMGE. üzlet-részeket, mert helyén való, hogy ezen az egyesület által kezdeményezett és aegise alatt megalakult szövetkezet is részesüljön az egyesület erkölcsi és anyagi támogatásában.

A választmány a fölvetett indítványt az egyesületi tanácshoz utalja javaslat-tétel végett.

Meghalt tagok bejelentése.

1898 június 20-tól október 27-ikéig elhaltak a tagok sorából: *alapítók:* Fackh Gedeon, hg. Esterházy Pál, gróf Bethlen András és Gyulai Gaál Gusztáv;

az évdíjas tagok közül: Arany László, Sárközy Gyula, Leidenfrost Gyula és dr. Robitsek József.

A választmány az elhunyt tagok felett részvétét fejezi ki.

Tagul jelentkeztek és aláírási nyilatkozataikat beküldötték:

Alapítók:

Kelecsényi Zádor, kir. közjegyző, Vukovár. Baumann Lajos, aki évdíjas tag volt s most 400 korona összeggel alapító tagul lépett be.

Évdíjasok:

Békassy Elemér, gazdálkodó, Budapest. Csurgay József, gazdatiszt, Bácsa. Dercsényi Kálmán, főerdész, Temes-Rékás. Eisler Miksa, birtokbérlo, Körtvélyes pta., Ifj. Grundt József, gazdasági gyakornok, Lontó, Igonda Péter, bérlo, Rovne, Kabos Miklós, gazdasági irnok, Pokoltanya, Karsai Zsigmond, földbirtokos, Jakabszállás, br. Kemény József, földbirtokos, Gerend-Keresztur, Kemény Kálmán, urad. főpénztáros, Pozsony, Kovács Sándor, o. képviselő, Adános, Bpest, Lestyánszky Sándor, földm. minisztr. oszt. tanácsos, Bpest, Lippe Vilmos, (Cserepesi gazdaság), földbirtokos, Hatvan, dr. Löwinger Vilmos, ügyvéd, Pozsony, Löwy Sándor, bérlo, Tápió-Ság, Magyar Elelmiszerszállító Rt. Bpest, „Magy. szőlőtelepítési r.-t.” Királyhalom, Munk Pál és Soma, bérlok, Kereny pta, Müller Tamás, gazdatiszt, Bpest, Neubauer Adolf, műtrágya és gazd. gépgyárak meghatalmazottja, Győr, Radwaner és Rónai, magkereskedése, Bpest, Siroky Ferencz, végzett m.-óvári akad. hallgató, Gerencsér, Szabó N. János, urad. ispán, Gálosfa, Szilágymegyei gazdasági egyesület, Zilah, ifj. Sztachó István, földbirtokos, Debreczen, Szakolyai Gazdaság képviselője, Kissnyei Gyula, Szakoly, Gaál Gyula, földbirtokos, Búsü, Demkobelanszky Ferencz, földbirtokos, Módos, Székelyhíd Viktor, gazdasági egyes. titkár, Nagy-Enyed, dr. Dömötör László ügyvéd, Bpest, Corchus Béla, gazdálkodó, Bpest.

A választmány az ujonnan jelentkezetteket a tagok sorába fölveszi.

Tagok törlése.

Az egyesületi tanács javasolja, hogy Kovács Sándor és Freiszléder Árpád évdíjas tagok a tagok sorából töröltessenek s hogy 30—30 frtnyi tagdíjhátralékuikat törölje a választmány, mivel nevezettek teljesen vagyon-talanok és állásban nincsenek.

Ezenkívül törölni javasolja a Tanács: báró Radossevich Tódor, Pesti József, Eperjessy Sándor, Ertl Gyula, Novotny Károly, Papp Benő és Tövölgyi Titusz tagokat, továbbá a Szesztermelők Egyesületét, a mely megszűnt.

A választmány az egyesületi tanács javaslata értelmében a felsoroltakat a tagok sorából törli, Kovács Sándor és Freiszléder Árpád hátralékait csak az esetben engedi el, hogyha az ellenük indított pör folyamán felmerült költségeket megtérítik az egyesületnek.

Ifj. báró *Ambrózy Gyula* néhai atyja ala-

pitványát kéri átruházni. A választmány a kérelemnek helyt ad, míg *Mocsáry* Lajos azon kérelmének, hogy 210 frtos alapítványa fiára *Mocsáry* Imrere átruháztassék, helyt nem adott, mert az alapszabályok értelmében míg az alapítványtevő életben van, alapítványa át nem ruházható.

Kilépett tagok.

Tagsági kötelezettségük lejártával kiléptek az egyesületi tagok sorából: Krivány János, Arad, Wolfner Vilmos, Gazdák budapesti tejesarnoka, Jakabovich Zsigmond, Gyürky Gábor, Baróti Ede, Durmann Antal, Gróf Forgách Sándorné uradalmi intézősége, Horváth János, Körösy Emil József, Mannlicher Róbert, Mojzer József, Polgár Ignác, Politzer Ferencz, dr. Sötér Agoston, Tóth Bertalan, Ungváry László, Varga Sándor, Wieländer Armin, Wolfner József, Wermer F. Nándor, Gábor Ferencz, Guoth Agoston, Liphay Agost, Nagy József, dr. Nemeshegyi Béla, Vargha Béla, Tóttósy Sándor, Glos Barna.

A mai taglétszám tehát: 394 alapító, 2641 évdíjas, 25 tiszteletbeli tag, összesen: 3060 tag.

Földmivessiskolai alapítványok.

Az egyesületi tanács javaslatára a választmány a jövő évre a nagy-átádi gazdakör alapítványának kamatait *Kiss* János szentimrei I-éves földmivessiskolai tanulóknak, a *Bakó* János-féle ösztöndíjat *Kenéz* Pál hódmezővásárhelyi földmivessiskolai tanulóknak, a hg. *Botthány*-féle alapítvány kamatait pedig *Szoboda* Gyulának a pápai földmivessiskola tanulójának ítélte oda.

A kertészeti tanintézeti tanulók részére létesített *Schöberl-Gubicz*-féle 200 frtos ösztöndíjat a választmány 2 év tartamára *Gergely* István II. éves hallgatójának ítélte oda.

A Simunyak-féle hagyaték ügye.

Dr. *Darányi* Gyula ügyész jelentést tesz a Simunyak Antal-féle hagyatéki ügyben. Simunyak Antal végrendeletéből folyólag az OMGE.-nek évenként 400 frtnyi hagyaték járna, s ez az összeg be van kebelezve a dunántúli ág. ev. egyház soproni házára.

E bekebelezés törlesztését kéri már másodizben, mert el akarják adni a házat. A múlt választmányi ülés foglalkozott e kérdéssel s a törlesztés azon esetre engedélyezte, ha az egyházkerület kellő biztosítékot nyújt. Most megismételt kérését az egyházkerület s a törlesztés engedélyezendő volna, ha egész vagyonával szavatol az egyházkerület s erről nyilatkozatot állít ki.

Perlaky Elek, *Galgóczy* Károly és az ügyész ismételt felszólalása után a választmány a törlesztés engedélyezi a feltétellel, hogyha az alapítvány egy az egyházkerület megbízottai által kiállítandó nyilatkozattal biztosítottatik.

A f. évi közgyűlés ideje s tárgysorozata.

Titkár előterjeszti, hogy az egyesületi tanács az őszi közgyűlés idejét november 27-ikén, vasárnap d. e. 10 órára kéri kitűzni.

A választmány a közgyűlés határidejére és tárgysorozatra vonatkozó tanácsi javaslatot elfogadja s a tárgysorozat annak idején közzé fog tétetni.

Sorsoló bizottság kiküldése.

Az alapszabályok értelmében minden évben a választmány tagjai közül 15 tag kilép, illetve kisorsoltatik s a közgyűlés az ekként megüresedő tagsági helyeket választással tölti be.

Gróf *Dessewffy* Aurél elnök a sorsolás megejtésére *Makfalvy* Géza, *Emödy* József és *Rubinek* Gyula tagokat kéri fel azon megbízással, hogy 14 tag sorsolandó ki, mert egy hely halálozás által üresedett meg.

A szövetségi nagygyűlés kiküldöttei.

Az igazgató-választmány az OMGE. képviselőtételében folyó évi szövetségi nagygyűlésre a következő 30 tagot küldi ki:

Gróf *Dessewffy* Aurél, gróf *Andrássy* Aladár, *Bujanovics* Sándor, *Bálintffy* Pál, *Bernát* István, *Baross* Károly, *Cserhádi* Sándor, dr. *Csillag* Gyula, dr. *Darányi* Gyula, *Forster* Géza, dr. *Gaal* Jenő, *Galgóczy* Károly, *György* Endre, dr. *Hagara* Viktor, dr. *Hutyra* Ferencz, *Ivánka* Oszkár, gróf *Károlyi* Sándor, *Kodolányi* Antal, *Kvassay* Jenő, *Libits* Adolf, báró *Liphay* Béla, *Melezer* Gyula, *Rakovszky* István, *Reusz* Henrik, *Rubinek* Gyula, *Scitovszky* János, *Szilassy* Zoltán, gróf *Szapáry* Gyula, *Wittman* János és gróf *Zselénski* Róbert tagokat.

Az igazgató-választmány jelentése.

Igazgató bejelenti, hogy az igazgató választmányának a közgyűlés elé terjesztendő évi jelentése elkészült s a választmány összes tagjainak megküldetett.

A választmány a jelentést helyessé fogadja s a közgyűlés elé terjeszteti határozta.

Titkár felolvassa az ügyrend 16. §-a értelmében azon választmányi tagok névsorát, kik az elmúlt egyesületi évben a választmányi üléseken részt nem vettek. Tudomásul vetetik.

Az irodalmi szakosztály javaslatai.

Szerkesztő-titkár előterjeszti az irodalmi szakosztály javaslatait a *Suschka*-féle gazdasági számviteltan kiadására nézve, melyet a *Patria* r. társaság vállalt el oly feltétellel, hogy a műből befolyó tisztajövedelem 50 százalékát az egyesületnek engedi át. Jelentést tesz a szakosztály az irodalmi célokra szolgáló s az egyesületnél deponált alapítványok jövő évi kamatainak hova fordítása iránt, továbbá a jövő évben tartandó közéleti gazdasági előadások és a könyvkiadó vállalat ügyében. (A szakosztály javaslatait lásd a „Köztelek” 87. számában.)

Az irodalmi szakosztály javaslatait a választmány elfogadja s a könyvkiadó-vállalat könyveinek miként való értékesítése tárgyában javaslatot kér a szakosztálytól.

Jelentés a sorsolás eredményéről.

Makfalvy Géza jelentést tesz a sorsolás eredményéről. Kisorsoltattak a következő választmányi tagok: *Tisza* István gróf, *Dobokay* Lajos, *Krieger* Pál, *Lázár* Pál, *Esterházy* Mihály gróf, *Luzeubachar* Pál id., *Hagara* Viktor dr., *Kvassay* Jenő, *Zselénski* Róbert gr., *György* Endre, *Bálintffy* Pál, *Emich* Gusztáv, *Graenzenstein* Béla, *Károlyi* Tibor gróf.

Miniszeri leiratok.

Titkár előterjeszti, hogy az egyesület a J.-N.-K.-Szolnokmegyei gazdasági egyesülettel karöltve Szolnokon az ősz folyamán nemzetközi rostaversenyt rendezett s annak költségeinek fedezésére felkérte a földmiv. miniszter; a felterjesztésben 1500 frtot kértünk, a miniszter ur azonban csak 350 frtot és 150 frt értékű érmet bocsátott a verseny céljaira rendelkezésre. A verseny megtartott s a kiadások 1400 frtra rugtak. A tanács javasolja, hogy a felmerült készkiadások utalványozására a földmiv. miniszter ur újból felkértesse.

A tanács javaslatához a választmány hozzájárul.

Szerkesztő-titkár előterjeszti, hogy a szőlőszeti bizottság javaslatára a választmány felterjesztést intézett a földmiv. miniszterhez az orsz. mintapineze reorganizációja ügyében, kérve hogy a kérdés tanulmányozása végett egy anketét hívjon egybe. A miniszter értesíti az egyesület, hogy a kérdést tanulmányoztatja és anketét fog egybehívni. Tudomásul szogál.

Tudomásul veendő tárgyak.

16. Földmiv. miniszter tudatja, hogy „Kisérleti közlemények” című folyóiratot

indított meg s az egyesület könyvtárának megküldeti.

17. Ugyanaz az aratási tartalékmunkások átengedési módozatait közl.

18. Ugyanaz a hizott állatvásár szervezési költségeire 230 frtot engedélyez.

19. Ugyanaz a földmiv. miniszterium működéséről szóló jelentés 70 példányát megküldi a választmány tagjai részére.

20. Kereskedelmi miniszter a miniszterium működéséről szóló jelentés egy példányát megküldi.

21. Ugyanaz a vámertekezet naplójának egy példányát küldi.

22. Földmiv. miniszter a hesszeni légy elleni védekezés tárgyában kiadott rendeletét küldi.

23. Ugyanaz a gazdasági vándorszaknarak kinevezéséről értesít.

24. Ugyanaz az 1899. évi költségvetés 5 példányát küldi.

25. Ugyanaz a kukoricamolyt ismertető füzeteket küld terjesztés céljából.

26. Ugyanaz „A világ 1898. évi gabona-termése és fogyasztása” című kiadv. küldi.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos szövetsége végrehajtó-bizottságának 1898. évi október hó 29-én d. u. 4 órakor a Köztelken tartott VI-ik rendes üléséről felvett

Jegyzőkönyv.

Jelen voltak: Gróf *Dessewffy* Aurél elnöke alatt *Bujanovics* Sándor, alelnök, *Bartal* Béla, *Bálintffy* Pál, *Bernát* István, *Bolla* Mihály, dr. *Csillag* Gyula, *Dessewffy* Arisztid, *Emödy* József, *Fromm* Antal, *Galgóczy* Károly, dr. *Hutyra* Ferencz, *Ivánka* Oszkár, gróf *Károlyi* Sándor, *Kodolányi* Antal, *Kostyán* Ferencz, *Kovács* Sebestyén Endre, *Kvassay* Jenő, *Lejthényi* György, *Lippich* Gusztáv, báró *Malmcomes* Jeromos, *Máday* Izidor, *Meskó* Pál, *Mezey* Gyula (Tornócz), *Miklós* Ödön, *Propper* Samu, *Perczel* Ferencz, *Scitovszky* János *Szemarmy* József, *Szönyi* Zsigmond, *Zlinszky* István és dr. *Zsilinszky* Endre, végrehajtó-bizottsági tagok: a tiszviselőkar részéről *Forster* Géza igazgató, *Rubinek* Gyula, a szövetség titkára, *Szilassy* Zoltán szerkesztő-titkár, *Jeszenszky* Pál és *Buday* Barna titkárok, *Sporzon* Vilmos segédtitkár.

Gróf *Dessewffy* Aurél üdvözlővén a megjelent végrehajtó-bizottsági tagokat, az ülést megnyitja. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri *Propper* Samu és *Fromm* Pál urakat.

Az ülés első tárgya a

Miskolczi és pozsonyi országos sörárpavásárokról szóló jelentés.

Titkár: Előterjeszti, hogy a végrehajtó-bizottság határozatából a f. évben két országos jellegű sörárpavásár rendeztetett és pedig Miskolczon augusztus 25-én, Pozsonyban pedig augusztus 28-án.

A miskolczi vásárra a felhozatal teljesen kielégítő volt és tetemes mennyiség el is adott. A vásár sikere a Borsodmegyei gazd. egyesület és a miskolczi kereskedelmi és iparkamara érdemének tudható be, mely két tényező mindent elkövetett a vásár sikerének biztosítására.

A pozsonyi vásár nem mondható sikeresnek, mert bár a felhozatal jelentékeny volt, (mintegy 800 waggou árpa hozatott fel), de vásárlás nem történt s a vásár teljes fiaskóval végződött. Javasolja ennek folytán, hogy Pozsonyban rendezendő országos sörárpavásárokról eszméje teljesen ejtessék el, miután ottan a vásárokról rendezése eredménytelen nem jár.

A borsodmegyei érdekeltség részéről az az óhajtatás nyilvánult, hogy a miskolczi vásár

továbbra is fentartassék s a végrehajtó-bizottságnak ennél fogva javasolja, hogy járuljon hozzá a Borsodmezei Gazdasági Egyesület ezen kérelméhez.

Miklós Ödön a Borsodmezei Gazdasági Egyesület nevében kijelenti, hogy egyesülete nagy köszönettel tartozik a Szövetségnek, a miért a miskolci sörárpavásárt rendezte, ugyszintén a Szövetség kiküldötteinek **Renner Gusztáv** és **Jeszenszky Pál** uraknak, a kik ügybuzgó közreműködésükkel a vásár sikerét előmozdítani szivesek voltak. Örömmel tudatja a végrehajtó-bizottsággal, hogy egyesületének a vásár sikeréhez fűzött reménye teljesült, daczára, hogy a környék birtokossága nem jelenhetett meg oly minőségű terménnyel, mint amilyennel óhajtott volna, azért mégis q-ként 7—8.50 forintos árak értek el és a silányabb minőségű tiszavidéki árpák is eladás alá kerültek. Ez azt bizonyítja, hogy az itteni vidék határozottan alkalmas a sörárpavásárok tartására. Szólo szerint a vásár ideje lényegesen közrehat a vásár sikerére, azért a jövőben a vásárt közvetlenül a cséplési idény után javasolja megtartani.

A midőn egyesülete nevében köszönetet mond a Szövetségnek az erkölcsi támogatásért, egyttal kéri, hogy a jövőben is Miskolczon rendezze a Szövetség a sörárpakiállítást.

A végrehajtó-bizottság a jelentést tudomásul véve elhatározza, hogy a miskolci sörárpakiállítást a jövőben is megtartassék.

Szolnoki rostaverseny.

Titkár: A szövetség tavalyi nagygyűlésén elhatározta, hogy az eddig rendezett különféle gépversenyekeket a jövőben egyöntetűvé teszi s évenként csak egy-két alaposan rendezett gépversenyt fog tartani. A végrehajtó-bizottság határozatából folyólag az első ily gépversenyt a f. évben a Jász-N.-K.-Szolnokmezei gazdasági egyesülettel karöltve rendeztetett szeptember 8-án, amely alkalommal terménytisztító gépek és rosták mutattak be. A verseny jól sikerült s az arról szóló jelentés a *Köztelekben* közzétetett.

A földmivelésügyi miniszter urtól a verseny támogatására 1500 frtot kértünk, azonban csak 350 frtot utalványozott és 150 frtot érmekre; mivel a rendezés költségei 7—800 forinttal többre rugtak, az egyesületi tanács határozatából pótlólag kértük ezen többlet fedezésére a miniszter urat.

A végrehajtó-bizottság a szolnoki rostaversenyéről szóló jelentést tudomásul vette.

Jelentés a szőlőszeti tanulmányutról.

Szövetség titkára jelenti, hogy a szőlőszeti és borászati bizottság a folyó évben szeptember 10—18 áig terjedő időtartammal szőlőszeti tanulmányutat rendezett Tokaj-Hegyalja és Beregszász vidékére. A tanulmányuton 34-en vettek részt, ami a multhoz képest esekély érdeklődésnek mutatkozik, de figyelembe veendő azon körülmény, hogy Tokaj-Hegyaljának speciális viszonyaihoz nem alkalmazható egyéb más szőlővidékek viszonya s ennek folytán természetes, hogy az érdeklődés nem is lehetett oly nagyfoku, mint mikor más szőlővidékek vétettek fel a programmba. A földmivelésügyi miniszter ur a tanulmányut vezetésére s a szakszerű felvilágosítások megadása végett **Kosinszky** Viktort a tarczali vinczellériskola igazgatóját rendelte ki s azonkívül hat szőlőszeti és borászati felügyelőt osztott be a tanulmányuthoz. A tanulmányut sikere érdekében Tokaj-Hegyalja vidékén **Kosinszky** Viktor és Beregszász vidékén **Czeiner** Nándor működtek leginkább közre, akiknek a szövetség részéről elnöki uton fejeztük ki köszönetünket, ugyszintén a földmivelésügyi miniszter urnak is, aki a tanulmányozó társaságnak szakközvegeit rendelkezésre bocsátotta, valamint mindazoknak, kik a tanulmányozókat vendégül fogadták, köszönetünket fejeztük ki. Bejelenti továbbá, hogy a tanul-

mányozó társaság Sátoralja-Ujhelyben és Beregszászon szőlőszeti értekezletet tartott, melynek eredményéről egy megírandó jelentés fog beszámolni. A részvételi költségből fennmaradt 309 frt 41 krt a tanulmányozók Erzsébet királyné szobrára adományozták s az összeg a Pesti Hazai Takarékpénztárnál depónáltatott.

A szőlőszeti és borászati bizottság javaslatba hozza, hogy a jövő évben a Szövetség tekintettel a szegedi mezőgazdasági kiállításra, ne rendezzen szőlőszeti tanulmányutat már csak azért sem, mert az ily tanulmányutaknak évről-évre való megtartása kifárasztja az érdeklődést.

A végrehajtó-bizottság a jelentést tudomásul véve elhatározza, hogy 1899 évben szőlőszeti tanulmányutat nem fog rendezni.

Szegedi országos mezőgazdasági kiállítás.

Szövetség titkára: A mult évi szövetségi nagygyűlés azon határozatot hozta, hogy a szegedi mezőgazdasági kiállítás 1899. év szeptember havában megtartassék, oly feltétellel azonban, hogyha a jelen évi termésviszonyok kedvezően alakulnak, az elnökség a kiállítási munkálatokra adja meg a rendező-bizottságnak a felhatalmazást.

Az elnökség felhatalmazása folytán a rendező-bizottság a munkálatot meg is kezdte s ez ideig az I., II., III. és IV. főcsoportok tartották meg alakuló üléseiket, programjukat kidolgozták s a többi csoportok is november 10-ikéig elfognak készülni munkálataikkal, ugy hogy november hó végével az egész kiállítás képe ki fog domborodni előttünk.

A rendező-bizottság az alábbi javaslatokkal járul a választmány elé:

Kikerülhetlen és feltétlenül szükséges volt, hogy az egyes csoportok munkálataiba olyan állami tisztviselők bevonassanak, akik ezen téren szakismereteiknél fogva egyáltalán nem nélkülözhetők. Mivel ezen állami tisztviselőknek a kiállítási munkálatokban való részvétele mégis idejük jelentékeny részét leköti s ehhez a földmivelésügyi miniszter engedélye is szükséges, javasolja a rendező-bizottság, hogy kéressék fel a miniszter arra, miszerint ezen tisztviselőknek a kiállítás munkálataiban való részvétel engedélyezze, s hogy ezen tisztviselők a földmivelésügyi tárca terhére számolhassák el utiköltségeiket; a mi nem fog nagy költséget okozni, miután az összes előkészítő munkálatok Budapesten folynak.

A rendező-bizottság ezen javaslataihoz a választmány hozzájárul.

Szövetség titkára: A rendező-bizottság arra is kéri a választmányt, hogy a kiállítás védnökségének elvállalására József főherczeg ő fensége s a diszelnökség elvállalására a földmivelésügyi miniszter ur küldöttségileg kéressék fel.

A választmány a diszelnököt felkérő küldöttség tagjairól gróf **Desseffy** Aurél, **Bujanovics** Sándor, **Forster** Géza, **László** Gyula és **Rubinek** Gyula tagokat kéri fel.

A védnököt felkérő küldöttségbe bevasztatnak: gróf **Desseffy** Aurél, dr. **Darányi** Ignác, **Kállay** Albert, **Bujanovics** Sándor, **Forster** Géza, **László** Gyula és **Rubinek** Gyula.

Szövetség titkára ezzel kapcsolatban bejelenti, hogy a miniszter ő exczellenciáján kívül a rendező-bizottság a kiállítás diszelnökül felkérte a szövetség elnökét, Szeged város főispánját és a Szegedi gazdasági egylet elnökét.

A rendező-bizottságnak még az az előterjesztése van, hogy a szövetségi nagygyűlésen hozandó határozatból felkérendők volnának az összes szövetséges gazdasági egyesületek, hogy a jövő év azon időszakában, midőn a szegedi kiállítás rendezése tervezetik, az országban sehol általános jellegű mezőgazdasági kiállítást ne rendezzenek. A közvetlenül érdekelt gazdasági egyesületeket már

felszólítottuk s azok ez iránti készségüket már ki is fejezték, de mivel az egész ország érdeklődése kiváló figyelemmel kell, hogy kísérje a kiállítást, a szövetségi nagygyűlés határozatából volnának felkérendők a többi egyesületek is.

A választmány a rendező-bizottság ezen javaslatához hozzájárulását fejezi ki.

Jelentés a szövetségi tagok kiküldötteinek részvételéről az üléseken.

Szövetség titkára: Az ügyrend 16. szakasza értelmében minden évben jelentés teendő arról, hogy a szövetségi tagok kiküldöttei mennyiben vesznek részt az üléseken. Ezirányban általában az az örvendes tapasztalat tétett eddig, hogy a kiküldött tagok a kellő buzgalommal látogatják az üléseket, azonban egyes gazdasági egyesületek még máig sem jelölték ki a kiküldötteiket, így az Aradmezei, Csongrádmezei, Fogarasmegyei, Hunyad- és Liptómezei gazdasági egyesületek és az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület még nem neveztek meg kiküldötteiket.

A következő megyei gazdasági egyesületek kiküldöttei egyszer sem vettek részt az üléseken u. m. Barsmezei gazd. egylet, Gömör-Kis-Hont, Marostordamezei, Nógrádmezei, Pozsonymezei, Torda-Aranyosmezei és Veszprémmezei gazdasági egyesületek.

A választmány átirat intézését határozza el az összes egyesületekhez azirányban, hogy kérjék fel kiküldötteiket az ülések látogatására s felkéri a választmány azon gazdasági egyesületeket is, a melyek még a szövetség választmányába kiküldöttyeiket meg nem neveztek, azokat kiküldeni sziveskedjenek.

A szövetség 1899. évi költségvetése.

Szövetség titkára előterjeszti a szövetség 1899-ik évi költségelirányzatát, amely szerint a szövetség 1899. évi várható

bevétele . . .	20,640 korona
kiadása . . .	20,152 .

bevételi fölöslege 488 korona volna.

Az igazgató-választmány az előterjesztett költségvetést elfogadja.

A szövetség 1899. évi működési programja.

Szövetség titkára előterjeszti, hogy a szövetség jövő évi működését a szegedi mezőgazdasági kiállítás előkészítése fogja elfoglalni, amely munka már mult hóban megindult. A szegedi kiállítással kapcsolatosan terbe van véve egy gazdakongresszus tartása is, mely irányban a szövetségi nagygyűlésnek kellene javaslatot tenni, hogy ez mondja ki egy ily gazdakongresszus megtartásának szükségességét. De az alapszabályaink előírják azt, hogy amennyiben lehetséges, az ország különböző részén összejöveteleket tartunk, tehát a szövetség csakis feladatát tölti be akkor, hogyha ily gazdakongresszust fog rendezni Szegeden.

Az országos sörárpa vásárra vonatkozólag előbb méltóztattak tudomásul venni, hogy jövőben is meg fog tartani. Ezenkívül a földmivelésügyi miniszter ur kegyes volt 2000 frtot adományozni gazdasági előadások tartására, melyre nézve az irodalmi szakosztály fog javaslatot tenni.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével kötött egyezményből folyólag a f. évben országos titkári értekezlet tartását terveztük, amelynek feladata volna az egész szövetkezeti mozgalmat országos alapra helyezni s általában a fogyasztási és értékesítési szövetkezetek alakítása ügyében erélyes akciót megindítani.

Ugyancsak a jövő évi munkálkodás programjába volna felveendő a biztosítás reformjának kérdése is, amely jelen év elejétől fogva tanulmány tárgyát képezi az egyesület kebelében, a nagygyűlés elé fog a kiküldött bizottság jelentéssel járulni. Felkérendők volnának továbbá a szövetségi tagok, ha volna olyan tervük, amelynél a szövetség

működését igényelnék. Ez a felszólítás a szövetségi nagygyűlésre szóló meghívókkal küldetik szét s felvételnek a nagygyűlés határozatahoz képest a jövő év munkaprogramjába.

Ez volna a szövetség jövő évi munkarendje. Kéri ezen jelentésének tudomásul vételét.

Desseffy Aurél gróf elnök kéri, van-e még valakinek indítványa melylyel esetleg a működési program kibővítését proponálná.

Miklós Ödön felvilágosítást kér aziránt, vajjon a szegedi kiállítás kapcsán tartandó gazdakongresszus programja megbeszélés tárgyát képezte-e már, vagy pedig egy később tartandó ülés fog ezirányban határozati javaslatot hozni.

Gróf *Desseffy Aurél* elnök megjegyzi, hogy a kiállítás rendezésére kiküldött bizottság fog erre nézve javaslatot tenni.

Bartal Béla hozzájárul az indítványhoz, hogy a szövetség a jövő évben a gazdakongresszust tartson; szükséges ez azért is, mert hiszen két esztendő választ el attól a forduló ponttól, mikor átmege az emberiség a jogok megosztásának nagy századából a köteleességek megosztásának — ránk gazdákra nézve örvendesebb — századába.

Azon kongresszuson szebb feladatot nem állíthatunk, minthogyha ott egy agrárprogramot fogunk kidolgozni, amely vezéreszméket foglal magában arra nézve, hogy hogyan tudjuk megtartani azt a nemzetet, melynek legrégebb munkája a gazda munkája s kiszabhatjuk az új századnak megfelelő irányokat.

Ezuttal három nagy kérdésre utal, melyeket a kongresszus tárgysorozatába óhajtana látni; az első a közép-európai vámunió ügye. A tranzatlantikus versenyben látjuk, hogy milyen közös ellenségünk nekünk európai államoknak Amerika. Az amerikai mezőgazda, vagy iparos, vámokkal van védve a saját piacában, s a gyáros megengedi magának azt a luxust, hogyha egy pár százezer forintot vesz is, hogy az angol iparost kiverje a saját fészkeből.

A másik kérdés a valuta. A német agráriusok nemrég kifejtették az óriási változást, amely ezen kérdésben az által állott elő, hogy az aranykereslet mennyire tért hódít egyes államokban.

A harmadik kérdés a terményjatek; ez is nemcsak az európai, de az egész világ gazdaságának kérdése, ezt is az egyes országok csak együttesen dönthetik el. Ez a három nagy kérdés az, amelyet a kongresszus napirendjére kitűzve óhajtana látni.

Gróf *Desseffy Aurél* elnök határozatként kimondja, hogy a végrehajtó-bizottság a szövetség jövő évi működésére vonatkozó programot elfogadja.

A folyó évi nagygyűlés.

Szövetség titkára előterjeszti, hogy az elnökség a folyó évi nagygyűlést november hó 28-án d. e. 10 órára tűzte ki az alábbi tárgysorozattal. (Olvassa.)

Tárgyak.

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
3. Szövetségi tagok bejelentése és felvétele.
4. Jelentés a szövetségi iroda f. évi működéséről.
5. Az 1897. év zárszámadásainak bemutatása s a felmentvény megadása.
6. Az 1899. évi költségvetés megállapítása.
7. Az 1899. évi működési program megállapítása.
8. Szegedi mezőgazdasági országos kiállítás.
9. A végrehajtó-bizottság előterjesztése a mezei munkásmozgalom megszüntetése tárgyában.

10. Memorandum a terményzáloghitel kérdéséről.

11. Javaslát egy országos jégbiztosító szövetséget tárgyában.

12. Szövetségi tagok előterjesztései az alapszabályok II. R. 23. §-a alapján.

Egyesületi tanács javaslata a munkásmozgalom meggátálása tárgyában.

Szövetség titkára előterjeszti, hogy az egyesületi tanács a tárgysorozat 4. pontja alatt határozati javaslatot terjeszt elő a munkásmozgalom meggátálása tárgyában.

Röviden vázolja e határozat keletkezésének formáját. A február hóban tartott választmányi ülés nagyobb elaboratumot dolgozott ki s a földmivélsügyi miniszterhez felterjesztett, a mely kapcsolatban az 1897. évi aratási sztrájkkal oly intézkedéseket akar életbeléptetni, a melyek hivatva voltak a f. évi aratási sztrájk kitörését megakadályozni. E határozat elfogadása után több egyesületi tag részéről azon kíváncsággal fejezték ki, hogy e kérdés a f. évi nagygyűlésen egy meritorius tárgyalás alapját képezze s ezirányban a tanács javaslatot dolgozzon ki, a mely a tárgyalás kiindulási pontját képezze a nagygyűlésen. A kíváncságnak a tanács megfelelően e határozati javaslat akként jött létre, hogy azok vonattak be ennek kidolgozásába, akik ezen kíváncságot kifejezték.

A határozati javaslat célja az volna, hogy a választmány ezt magáévé téve, a nagygyűlés elé terjeszteni, illetve a szövetségi irodát utasítani, hogy ezt egy memorandum alakjába öntve a szövetségi nagygyűlés elé terjessze és a kiküldötteknek előzetesen megküldje.

Szólok azt hiszi, hogy most, midőn a kedélyek meglehetősen nyugodtak, s a f. évben ily sztrájkmozgalom nem jelentkezett, s az új törvény intézkedései olyanok, amelyek a jövőben is meg fogják nehezíteni nagyobb szabású sztrájkmozgalom létesülését, — az ilyen időt fel kell használni arra, hogy e kérdéssel a szövetség behatóan foglalkozzék s általános programot állapítson meg, amely alapjául szolgálja a jövő szociális törvényhozásának és a társadalom működésének.

Ezek azon irányelvek, melyek e határozati javaslat benyújtásakor alapul szolgáltak.

Bartal Béla: A határozati javaslat tehát a szociális kérdést volna hivatott megoldani. Indítványozza, hogy ezen határozati javaslat is azon kongresszusnak adassék ki, amely a jövő évben tartatik.

Szövetség titkára: Mivel e javaslat az érdeklődők bevonásával jött létre és a tanács is tárgyalta a kérdést, nem tudja tehát belátni annak okát, hogy miért ne lehetne e kérdést a nagygyűlésen tárgyalni.

Lippich Gusztáv a határozati javaslatot olvasva azt tapasztalta, hogy benne foglalvák abban mindazon kérdések, melyek nemcsak Magyarországot, de az egész világot érintik. Szólónak nincs kifogása a javaslat ellen, de mint az OMGE. tagja azon véleményben van, hogy az OMGE.-nek nem ily nagy általános program kell, hanem kisebb, de az legyen magyar és foglalkozzék az életből merített oly dolgokkal, melyek szemünk előtt vannak s ne nagy nemzetgazdasági kérdésekkel, melyek megoldása nemcsak egy igazgatóság, nemcsak egy nagygyűlés, de a legbőleőbb férfiak gondolkodásának is évtizedekig képezheti tárgyát. Azt tartja, hogy e javaslat egyrészt nagyon sokat ölel fel, de másrészt sok hiányzik is belőle, nincs megmondva benne, hogy miért rossz a munkástörvény, miért kárhóztatandó a börze működése s hogy a kormányzat mily irányban fekezze meg azt.

Szólok e javaslat arról, hogy nemcsak kifelé kell megkönyyíteni a szállítást, de befelé is.

Tökéletesen igaza van a javaslatnak, mert ezzel a vasuti politikával a gazdák nem boldogulnak, mert a gazdának a vasut nem elég s körültekintő közgazdasági politikát vizitak nélkül nem képzelhet, már pedig a javaslat vizitakról nem szól, (Egy hang: Benne van pedig az is!) hát benne van, megengedem, de nem speciálisan akként t. i. hogy kötések össze a Duna a Tiszával egy csatorna építése által és egyéb folyók csatornázása. Egyszóval egy vizitiprogram létesítéséről nem szól a javaslat. Aztán itt van a telepítés kérdése, erről nincsenek pozitív támpontok a javaslatban.

A vámtarifák kérdésében is álláspontot kell foglalni az egyesületeknek, szóló figyelemmel kísérte a vámtárgyalásokat s az ottan elhangzott beszédeket, de nem bírta kivenni azokból azon teljes összhangot, hogy nekünk gazdasági egyesületeknek minden irányban precizizozott követelésünk lett volna ez irányban.

Szólok az a véleménye, hogy ezt a nagy programot, mely a javaslatban van, ne küldjük fel a kormányhoz, mert ezt az a nemzetgazdasági könyvekből úgy is tudja, hanem vegyen a választmány magának fardaságot s állítsa össze a főkérdéseket, melyek keresztülvitelét, megvalósítását egész határozottsággal követelje.

Gróf *Károlyi Sándor* azt ajánlja, hogy olvastassék fel a határozati javaslat s akkor mondhatjuk, hogy diskusszió tárgyát képezheti-e a nagygyűlésen vagy nem.

Gróf *Desseffy Aurél* elnök szerint melőzhető a javaslat felolvasása, mert hisz a jelen ülés meghívójával megküldetett a kiküldött tag uraknak.

Miklós Ödön abban a nézetben van, hogy e javaslat részletes tárgyalásával oly vita provokáltatnék, mely a mai napirend letárgyalását megakasztaná.

A mai ülés feladata csak az lehet szerinte, hogy kutassa, vajjon van-e ezen javaslatban olyan, a mely esetleg a gazdatársadalom összhangját zavarná, van e olyan valami benne, a mi a kíváncságot komplexumát nem teljesen öleli fel. Minthogy e tekintetben aggodalom fel nem merülhet, javasolja, hogy tüzessék ki a javaslat a nagygyűlés napirendjére.

Lippich Gusztáv: Lehet, hogy felfogása hibás, de szólok az OMGE.-t realis testületnek tartja, melynek hivatása praktikus gazdasági kérdések fölkarolása, ezért kéri, hogy a nagygyűlés elé csak néhány, de a gazdaközönség érdekeit érintő fontos kérdés tüzessék ki, ne ilyen sokat felőlelő általános hangon tartott határozati javaslatot.

Scitovszky János szerint a bizottság munkálátának a célja más nem lehetett, mint a munkáskérdés megoldásához vezető programot nagy vonásokban egész terjedelmében állítani a választmány elé, mely ha azt a megnyugvást meríti a javaslatból, hogy mindent felőlel és nincs semmi benne, a mi az összhangot sérti, akkor a javaslat megfelelt ézeljának s a nagygyűlés elé lehet terjeszteni megvitatás végett. Hozzájárul tehát *Miklós Ödön* azon javaslatához, hogy a javaslat a nagygyűlés napirendjére tüzessék, de különben is a szociális kérdést olyanak tartja, melyet máról-holnapra megoldani nem lehet, mert az állandó és helyes munkálkodás tárgyát kell hogy képezze.

Szövetség titkára: Annnyiban igaza van a J.-N.-K.-Szolnokmegyei Gazd. Egyesület t. képviselőjének, hogy a javaslat nagy tért ölel fel, de bevezető beszédében jelezte szólok az indokokat, melyek ily állásfoglalást szükségessé tettek; kívánatos, hogy a nagygyűlés egy programot állítson fel, mely bázisát képezze a gazdatársadalmi működésnek. Fölhívja a figyelmet arra is, hogy a III. orsz. gazdakongresszus minden kérdéssel foglalkozott, csak éppen a szociális kérdéssel nem, épp ezért indokolt ennek a nagygyűlés napirendjére való tüzése.

Ha a szociális kérdéssel foglalkozunk, lehetetlen a nemzetközi vonatkozásokat kerülnünk; itt van a tőzsde kérdése, melyet felszólaló is felhozott, ott van a vámkérdés, amely még fokozottabb mérvben nemzetközi vonatkozása, amennyiben ezen kis ország teljesen ki van téve a nyugati államok vámpolitikai irányváltozásának. Ki sem tagadja, hogy a közgazdasági könyvekben meg lehet ezen eszméket találni, de különböző irányelvek alapján vannak megvilágítva. A helyes irányt kell a nagygyűlésnek megjelölni. Helyes a felszólalónak az a megjegyzése, hogy a magyar gazdának az őt közvetlenül érintő kérdésekkel kell foglalkoznia s ez nem eléggé domborul ki jelen határozati javaslatban; de azért leginkább hivatottak a bajok feltárására a vidéki egyletek, mert a központ a legjobb akarat mellett sem vehet a bajokról tudomást, ha azok fel nem táratnak.

A javaslat szét fog küldetni a gazd. egyleteknek s így lesz alkalmuk a kérdéshez hozzájárulni s véleményüket nyilvánítani, melyek a javaslatnál együtt a nagygyűlés elé fognak terjesztetni.

Dr. Csillag Gyula a napirendhez kíván szólni. Elismeri, hogy sok belső igazság rejlik e munkálatban s a gazdaközönség régi kívánalmait rejti magában; ha e javaslat, mint a tanács javaslata terjesztetik a nagygyűlés elé, akkor nem feltétlen szükséges annak mostan való tárgyalása, de ha ez mint választmányi javaslat fog előterjesztetni, akkor szerinte ezt most tárgyalni kell.

Miklós Ödön: Azt tartja, senki sem fogja előtte szólót megtámadni azért, hogy e javaslatot mint választmányi tag aláírja-e, vagy sem. Ezt csak úgy lehetne részletesen tárgyalni, ha e czélból külön ülés hivatnék egybe. Szóló hivatkozik arra, hogy a nemzetközi gazdakongresszuson csak két fő kérdés vétetett fel és mégis mennyi időt vett igénybe annak letárgyalása, hát még a közgazdasági kérdések oly komplexuma, mely e javaslatban foglaltatik mennyi időt venne igénybe?

Gróf Desszffy Aurél elnök szavazásra bocsátja a kérdés eldöntését; s a jelenlevők nagy többsége a javaslatnak a nagygyűlés elé terjesztését kívánja.

Miklós Ödön indítványára azt is elhatározza a választmány, hogy a nagygyűlés elé terjesztendő javaslat tárgyalás végett a gazd. egyesületeknek megküldessék.

Szövetségi tagok átiratai.

Szövetség tükára előterjeszti a szövetségi tagok átiratait:

a) a Sárosmegyei gazd. egyesület kéri, hogy folyó évi október hóban tartott kiállítás delieztijének apasztásához 200 frrtal járuljon a szövetség.

Míthogy a szövetségnek a tagdíjakon kívül egyéb anyagi forrása nincs, e kérelmet nem teljesítheti.

b) a Szilágymegyei gazdasági egyesület a szövetséghez való belépésének nyilatkozatát küldi, s jelzi, hogy most van átalakulóban.

Tudomásul szolgál.

c) Szatmár vármegyei gazd. egyesület a kataszteri kiigazítások ügyében hozzántézt megkeresésre értesíti a szövetséget, hogy a kataszteri felmérés és az adónak utólagos kivétele közötti idő öt éven túl egy esetben sem terjed. A Szatmár megyei gazd. egylet mint jelen átirata is igazolja, tévesen magyarázza az 1875. VII. t.-cz. 53. §. második bekezdését, amennyiben az adó fizetéseinél a kötelezettsége nem a kivételt, hanem a kataszteri felmérést követő esztendőben veszi kezdetét. A gazd. egylet felterjesztése tehát nem támogatható. Tudomásul vétetik.

d) Erdélyi szász gazd. egyesület bejelentette a tagok közé való belépését. Az egyesület felkérte, hogy a Szövetség választmá-

nyába három tagot küldjön ki és a Függelékkel ellátott alapszabályainak egy példányát terjessze be a Szövetséghez, a földmivelési miniszterhez és illetékes törvényhatóságához.

e) Nyitra megyei gazdasági egyesület a bécsi börzének a sörárpa bemutatásra vonatkozó átiratát küldi. A bécsi börze nem engedélyezte saját helyiségeiben a sörárpabemutatást, de hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a sörárpavásárok alkalmával kiadott prospektusokat szétosztja az árpakereskedők között.

Szerkesztő-tükár előterjeszti, hogy a földmivelésügyi miniszter a szövetségnek gazdasági előadások tartására 2000 frrtot utalványozott. Az irodalmi szakosztály javaslatba hozza, hogy a tél folyamán Veszprém és Nyitra vármegyék területein rendeztessenek gazdasági előadások s előadókul a m.-óvári akadémia és a kassai gazdasági tanintézet tanárai kérsenek fel. Ez előadások költsége 1200 frrtot tenne ki s a fennmaradó 800 frrból javasolja a szakosztály, hogy a Köztelek egy kertészeti tanfolyam rendeztessék a fővárosban és környéken lakó földbirtokosok részére a tavalyi szőlészeti tanfolyam mintájára.

A választmány a szakosztály javaslatát elfogadja.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete és a Hangya szövetkezet között kötött egyezmény.

Szövetség tükára: A májusi választmányi ülésen tárgyalattott az OMGE. és a Mezőgazdák Szövetkezete közötti megállapodás, mely azzal adatott vissza a kiküldött bizottságnak, hogy az időközben megalakult „Hangya” a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezetével szintén hasonló megállapodást hozzon létre a bizottság s egyúttal a két szövetkezet működését harmonikussá és egyöntetűvé tenni igyekezzenek.

A bizottság a két szövetkezet kiküldöttjeinek bevonásával újabb egyezményt kötött, melynek szövege a mai meghívóval szétküldött a tagoknak. Mindkét szövetkezet igazgatóságában a szövetség kiküldöttjei képviselve lesznek s a Mezőgazdák Szövetkezete évi tisztajövedelmének 15%-át bocsátja a szövetség rendelkezésére, amely összeg a szövetkezeti eszme propagálására fog fordíttatni. A Hangya szövetkezet alapszabályai pedig felvétellett, hogy az OMGE. erkölcsi támogatása alatt áll. A Mezőgazdák Szövetkezete igazgatóságába az elnökség utján Bujanovics Sándor alelnök és szóló küldettek ki, míg a Hangya igazgatóságába Bujanovics Sándor és Forster Géza.

Felolvassa a két szövetkezet között kötött egyezmény szövegét.

A választmány az egyezményt jóváhagyja s a nagygyűlésnek bejelenteni határozza.

Az önálló magyar vámtarifa.

Szövetség tükára előterjeszti, hogy a nyár folyamán a földmivelésügyi miniszter bizalmas uton kérte az egyesület véleményét az önálló magyar vámtarifa-tervezetre, melynek lényege a következő (Olvasa):

Az OMGE. úgy is, mint a Gazd. Egyesületek Országos Szövetsége, kívánatosnak tartja, hogy

1. Az Ausztria és Magyarország közötti forgalom szabadsága a szerződéses viszonyban is fentartassék.

2. Hogy ezen szabad forgalom alól az összes mezőgazdasági iparok terményei, melyek eddig azonos elvek alapján közös elbánásban részesültek, továbbá a mezőgazdasági terményekkel versenyző hamisítványok és utánzatok kivétsenek, illetve elvámolás tárgyát képezzék.

3. Amennyiben a szabad forgalom fentartása nem volna lehetséges, úgy Magyarország részéről Ausztria behozatala oly mérvben terhelhetnék vámmal, mily mérvben Ausztria a mi odairányuló kivitelünket sújtja.

4. Ausztriával a kereskedelmi szerződés csak 1903., illetve a nemzetközi kereskedelm szerződések lejártá idejéig kötéssék.

5. Mind a két állam, az egymás közötti szabad forgalom esetén is, az egyéb államokkal fennálló forgalmat külön vámolja el és 1903. ról kezdődőleg ezekkel való kereskedelmi viszonyait önállóan rendezzi.

A vámügyi bizottság előterjesztése alapján az elnökség e véleményt fölterjesztette. Bejelenti még, hogy ugy a szövetség, mint az OMGE. kiküldöttjei résztvettek a kereskedelmügyi miniszter által összehívott vámankénten is.

Emödy József elfogadja a javaslatot, de szerinte a legfontosabb dologgal nem foglalkozik, azzal t. i. hogy mi lesz a magyar mezőgazdasággal akkor, hogy ha Magyarország oly helyzetbe jönne, hogy az önálló gazdasági berendezkedés útjára kell lépnie. Nekünk, mint a magyar mezőgazdák képviselőinek kellett volna a javaslatban fejezni azt, hogy Magyarország az önálló berendezkedés álláspontjára csakis azon feltétel alatt léphet, hogy ha a magyar agrárpolitikát az egész vonalon inaurálni fogják s mindazon kívánások, melyeket mi évek óta nyilvánítottunk, a megvalósulás stádiumába lépnek.

Szövetség tükára felszólalása után a választmány az elnökség intézkedését jóváhagyja s a felterjesztés intézését tudomásul veszi.

Mütrágyaszállítás megszorítása.

Szövetség tükára előterjeszti, hogy az államvasutak igazgatósága azon tapasztalatot szerezte, hogy a mütrágyának a gyűjtőkocsikban való szállítása azzal a hátránnyal jár, hogy a szintén gyűjtőkocsikban szállított élelmiszerek, szőlő, gyümölcs, vaj stb. a mütrágyák büzös illatát magukba vették s teljesen hasznavehetetlenné váltak. A vasut-igazgatóság bizonyos megszorító intézkedéseket léptetett életbe s azokra nézve az egyesület véleményét kérte ki. Az elnökség oly értelmű választ adott az államvasutak igazgatóságának, hogy amennyiben a megszorító intézkedések által a szállítás nem drágul meg, gazdai szempontból semmi kifogás alá nem esik. Tudomásul szolgál.

A német-magyar-osztrák behajózási kötelék kongresszusa.

Szövetség tükára előterjeszti, hogy a Magyar Hajósok Egyesülete meghívta a szövetséget a német-osztrák-magyar behajózási kötelék Budapesten tartandó ülésére. A meghívásnak az a háttere, hogy a kötelék ekként akarja dokumentálni azt, hogy Magyarországon az agráriusok és kereskedők közt nincs meg az az ellentét, mint pl. Németországban; a német agráriusok ugyanis azon a véleményben vannak, hogy a víziutak kiépítése káros a mezőgazdaságra. Ránk nézve azonban ezen kérdés más-ként alakul és ezen kötelék a Dunát az Elba és Odera segélyével a Keleti tengerrel ohajítja kapcsolatba hozni.

A választmány a Hajózási kötelék ülésére Miklós Ödönt és Rubinek Gyulát küldi ki.

Szölészeti és borászati bizottság javaslatai.

Szövetség tükára előterjeszti, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága felkérte az egyesületet, gyűjtené egybe azokat a panaszokat, melyek a gyümölcs és szőlőforgalom körül felmerülnek a gazdák körében.

Ennek megis feleltünk, mire válaszólag értesít az igazgatóság, hogy a kifejezésre jutott kívánalmaknak meg fog felelni s hogy máris intézkedett a gyümölcs és szőlőküldemények gondosabb kezeléséről, felkéri egyúttal újból az egyesület, hogy közölje vele nagyobb szőlő és gyümölcstermelőtelepeket s feladó állomásukat, valamint külföldi kivitel esetén azon külföldi végállomást, ahova a küldemények irányulnak. Javasolja a bizottság, hogy kerestessenek meg e czélból az

összes gazdasági egyesületek, szőlőszeti felügyelők, a gyümölcsészeti min. biztos, azt hol gazd. egyesület nincs az alispán a szükséges adatok beszerzése végett.

A választmány a szőlőszeti- és borászati bizottság javaslatához hozzájárul, egyúttal az államvasutak igazgatóságának előzékeny eljárásáért, valamint Forster Géza igazgatónak ez ügyben kifejtett tevékenységeért köszönetet szavaz.

Szövetség titkára előterjeszti, hogy a szőlőszeti bizottság foglalkozott azon kérdéssel is, hogy mely uton volna lehetséges az orosz és német vámhatáron kimenő áruk gyorsabb elvámolása; javasolja a bizottság, hogy kéresek fel a földművelésügyi miniszter arra, hogy a szőlő- és gyümölcskivitel idényben a fontosabb határállomásokra egy-egy szőlőszeti felügyelőt kirendelni kegyeskedjék, a ki a küldeményeket ellenőrizné és a gyors elvámolást szorgalmazná.

A bizottság javaslata elfogadtatik.

Foglalkozott a bizottság az olasz borbehozatal körül előfordult visszaélésekkel és a borkereskedők által igénybe vett vámviszatérítés kedvezményének kérdésével is s erre nézve az alábbi javaslattal járul a választmány elé:

1. A szőlőművelési és borászati bizottság megnyugvással vesz tudomást arról, hogy a földművelésügyi miniszter Fiumében a jövő évben vegykísérleti állomás felállítását tervezi.

2. Kivánatosnak tartja azonban a bizottság, hogy a Fiumében elvámolás alá kerülő minden bor tekintet nélkül annak származási helyére, a vegykísérleti állomás által megvizsgáltassék s csakis ezen vizsgálat kedvező eredménye esetén boesáttassék forgalomba.

3. Kivánatosnak tartja a bizottság, hogy az osztrák kormány részéről Triestben hasonló intézkedések léptetessenek életbe, miután egyébként a mesterséges borok behozatala Triestben át szabad uttal bírna.

4. Általában kivánatos, hogy minden a vámhatáron áterkező borküldemény mielőtt a forgalomba boesáttatnék, valamely borvizsgáló állomáson megvizsgáltassék s csak ha termesztes borkak találatot, legyen forgalomba boesátható.

5. A bizottság újból is szükségesnek tartja hangoztatni, hogy a vámhitelezés a borbehozatalnál mielőbb megszüntetessék.

6. Felkéri a bizottság az igazgató-választmányt, hogy mindezen kívánságait a földművelésügyi miniszter figyelmébe ajánlja.

7. Kivánatosnak tartja végül a bizottság, hogy az olasz borbehozatal körül ismételt tapasztalt visszaélések gyökeres orvoslásának tanulmányozása céljából a helyszínére egy bizottság küldessék ki s kéressenek fel a pénzügyi és kereskedelmi miniszterek arra, hogy utasítsa a vámhivatal s illetve az állami közlekedési hivatalok vezetését oly irányban, hogy ezen bizottságnak mindenben a szükséges és kívánt felvilágosítással szolgáljanak.

Az igazgató-választmány a bizottság javaslatát elfogadja, a fiumei borbehozatal kérdésében tanulmány tételre bizottság kiküldésétől azonban eltekint, hanem újból felhívja a földművelési miniszter figyelmét e kérdésre.

Szövetség titkára előterjeszti, hogy a Hungária műtrágyagyár a rézgálicz plombozásának kieszközlése végett beadványt intézett az egyesülethez. A szőlőszeti bizottság abban a véleményben van, hogy felkérendő volna a földművelésügyi miniszter arra, hogy a rézgálicz plombozásának fakultatív megengedése által utasítsa a vegykísérleti állomásokat, hogy a hozzájuk beküldött küldemények plombozását eszközöljék.

Propper Samu, Bálintffy Pál, Miklós Ödön, báró Malcomes Jeromos és Szilassy Zoltán hozzászólása után a választmány felkéri a földművelésügyi minisztert, hogy a réz-

gáliczot is vonja be az 1895. évi XLVI. törvényezikk keretébe.

Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály javaslatai.

Titkár előterjeszti, hogy az állattenyésztési szakosztály legutóbb tartott ülésében tárgyalta a földművelésügyi miniszter által kidolgoztatott és életbeléptetni szándékolt szabályrendelettervezetet a gümökör irtásáról és az ellene való védekezésről. A szakosztály azt az álláspontot foglalta el e kérdésben, hogy a szabályrendeletet helyesnek tartja ugyan, mindazáltal egyes pontjaira nézve aggályait fejezte ki, mely pontok gátlólag hathatnak közre az ojtások nagyobb mérvű terjedésére. A szakosztály a szabályrendelet e pontjainak módosítását kéri. Mivel a miniszter az egyesület véleményét sürögösen kérte, az elnökség a választmány utólagos jóváhagyása reményében az aggályos pontok részletes indokolásával fölterjesztést intézett ez ügyben a miniszterhez.

Tudomásul szolgál.

Titkár előterjeszti, hogy a szakosztály a Budapesti mészáros ipartestület átirata kapcsán foglalkozott azzal az abuzussal, hogy a fővárosi közbiztonság levágott s a közfogyasztásra alkalmatlannak talált, de ipari célokra alkalmas állatokat a tulajdonostól egyszerűen elkobozzák s a gypmesternek adják ki, a mi a legjogtalanabb eljárás s okvetlenül megszüntetendő. A választmány a szakosztály javaslata értelmében ez ügyben átirat intézését határozza el a főváros tanácsához és a földművelésügyi miniszter figyelmét is felhívja ez ügyre.

Titkár bejelenti még, hogy a szakosztály tenyészállatvásárok reorganizációja ügyében javaslattételre kéri utasítani a vásár rendezőbizottságot.

A választmány a javaslatot elfogadja.

Végül

Bartal Béla hívja fel a választmány figyelmét az ország egy nagy részének közgazdaságát érintő baja-bátaszéki vasuti áthidalás kérdésére, mely ügyben pár nappal ezelőtt az illető vidékek küldöttsége memorandumot nyújtott át a kereskedelmi miniszternek; kéri e memorandumnak a „Köztelek”-ben való közzétételét.

A választmány a memorandum kivonatban való közzését elhatározza.

Tudomásul veendő tárgyak.

A választmány végül a következő beérkezett ügyeket vette tudomásul:

10. Földművelési miniszter leirata a gazdák-nak a párisi kiállításon való részvételük tárgyában.

11. Ugyanannak leirata, a közp. vásárcsarnokban rendezett borvásárok állandósítása tárgyában.

11. a) Ugyanannak leirata melyben az alexandriai osztr.-magy. konzulnak Egyiptom közgazdaságáról szóló havi közleményeire hívja fel a figyelmét.

12. Sáros megyei g. e. tudatja, hogy az agrikul-tarifák életbeléptetése tárgyában a kereskedelmi és földművelési miniszterekhez felterjesztést intézett.

13. Ugyanaz az Eperjesen rendezett gazdasági kiállítás tervezetét küldi. Az OMGE. képviselőjében kiküldettek Bujanovics Sándor al-elnök és Szilassy Zoltán szerk. titkár.

14. Maros Tordamegyei g. e. a marosvásárhelyi gazdasági kiállítás tervezetét küldi. Kiküldetett az OMGE. képviselőjében Szilassy Zoltán szerk. titkár.

14. a) Beregm. g. e. átirata, melyben a végrehajtó-bizottságba tagokat nevez meg.

15. Az Orsz. Erdészeti egyesület tudatja, hogy a vad- és szárnnyvasra kivetett adók reformálása ügyében felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez.

16. Bécsi cs. kir. gazdasági társaság

meghívója a szeptember havában rendezett „Landwirthschaftliche Woche”-re.

17. Báró Waldbott Frigyes szőlőinek leirását küldi.

18. A baja-bátaszéki vasuti vonal kiépítése ügyében alakult bizottság meghívója. Kiküldetett Rubinek Gyula ügyv. titkár.

19. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete az 1897—1898. évi üzleti jelentését küldi.

20. Földművelésügyi miniszter leirata az eladó szőlővesszők és ojtványok tárgyában.

21. Ugyanannak leirata a német határon átmenő zsirfélék helyes vámbevállása tárgyában.

22. Ugyanaz pinceegyletek, szövetkezetek létesítésének előmozdítását célzó népies munka megírására pályázatot hirdet.

23. Ugyanaz az olcsó marhasó forgalomba hozatalát előmozdító intézkedéseket tartalmazó tájékoztatót küldi.

24. Ugyanaz a szőlőmoly elleni védekezést tárgyaló „Utmutatás” 100 példányt küldi.

25. Ugyanannak leirata a mezőgazdasági eszközöknek hazai gyárosoktól való beszerzése ügyében.

26. Keresked. miniszter a magy. vámtarifája ügyében tartott értekezlet naplóját küldi.

27. Torontalm. g. e. az agrár-szociális-tikus mozgalmak megszüntetését tárgyaló s a miniszterelnökhöz intézett felterjesztésének 1 példányát küldi.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

393. kérdés. Mennyi kárpótlásra tarthat igényt egy bérlő, kinek bérbirtoka 300 hold szántóföld, 50 hold rét és 150 hold legelőből áll, és bérlete még 5 év múlva járna csak le. Évi bérösszeg 3200 frt.

A bérletet megszüntetni akarván, erre nézve szerződésben csak az van kikötve, hogy ha tulajdonos a bérletidő lejártá előtt a bérletet megszüntetni akarja, bérlő ez ellen kifogást nem emelhet, de a mennyiben kielégítést követelne, méltányos kielégítésben részesülend. Kárpótlásként, illetőleg kielégítésképp egy fél évi bérösszeg lett felajánlva, de ez bérlő által el nem fogadtatott, az ő követelése pedig tulzolt, így a kérdés az lenne, vajjon mennyi kárpótlásra tarthat jogosan igényt?

Továbbá a mennyiben ezt sem fogadná el és így a megegyezés békés uton létre nem jöhet s az ügy per útjára terelődne, kérdem, ez esetben bérlőnek azon magatartása, hogy a per végeig a birtokban marad, jogos-e?

Cs. G. Gy.

394. sz. kérdés. A múlt évben kivágott, szép ákácfa-tönkök állanak rendelkezésemre, melyekből deszkákat és padlókat szeretnék a tél folyamán ácsokkal, gazdasági célokra és különböző méretekben készíttetni. Kérek arra nézve szives utbaigazítást: minő díjazásban részesülhet a vállalkozó ács, — ha napszámba 1—2 frtot kér — köblabanként, faragás és fűrészelési munka fejében; esetleg mily díjazási rendszer alkalmazható még?

H. J.

395. kérdés. Mintegy 400 k. holdas erdőterületen az idén közepes makktermésem, még pedig cser, kocsántalan és kocsányos tölgy (ez utóbbiból nagyon kevés) volt, mit azonban vízhiány miatt sertésekkel nem értékesíthetek, takarmányom pedig ez évben kevés van. Kérdem t. gazdatársaimat: lehetséges volna-e a makkot — hektoliter számra fizetve — össze-szedetni s azt megzuzva — csutkástengerizuzóval — pelyvával összekeverve megfüllesztve, szarvasmarhával értékesíteni minden utóbaj nélkül? s hogy a makkféléknek milyen arányban van a tápértékük?

K. J.

Feleletek.

Bérlő kárpótlása a hasznobérlő szerződés lejártá előtti megszüntetett bérléért. (Felelet a 393. számú kérdésre.) Törvényeink tudtommal semmi támpontot nem nyújtanak aziránt, hogy a hasznobérlő szerződés lejártá előtti megszüntetett bérlétnél a bérlőt *jogosan* mennyi kárpótlás illet, sőt e tekintetben még a bevett jogszokásra sem lehet hivatkozni. Ezen okból a bérlők szerződéseikben rendszerint azt szokták kikötni; hogy azon esetre, ha a bérbeadó a bérlétnél meg akarná szüntetni, a bérlőnek kárpótlás fejében a még hátralévő bérléti évek hasznobérlősszegére van jogigénye, feltéve természetesen, hogy bérlő a szerződés követelményeinek minden tekintetben eleget tett. A fenförgő esetben azonban hiányzik ez a kikötés s a bérlő csak „Mellányos kielégítésre” tarthat számot, melynek alapjául csak azon veszettség szolgálhat, melyet a bérlő a bérlétdő előtti elhagyása miatt szenved.

Ezen veszettség pedig csak szakértő gazdák illetve bérlők által állapítható meg s figyelembe veendő különösen azon esetleges befektetések, melyeket a bérlő tett, de melyeknek kellő hasznát eddig nem vette. Azon esetre pedig, ha bérlő per útjára lép, nagyon természetes, hogy a bérlétnél mindaddig maradhat, míg ezen jogügy törvényes elintézését nem nyert.

Padlódeszkák előállítási költsége. (Felelet a 394. sz. kérdésre.) H. S. ur rendelkezésére álló szép akácfaanyagból deszkákat s pallókat szeretne vágatni gazdasági célokra. Kérdés, az ácsnak mennyit fizessen köbméterenként faragás és fűrészelésért, 1—2 forint napszámért számítva, esetleg milyen más díjazási rendszer volna alkalmazandó?

Mivel itt a tönkök már készen szem előtt vannak, 1 frt 50 krral napszámban is felfűrészeltetők volnának azok.

En ilyen ácsnapszám mellett magam is termeltem tölgy, s részben gyertyánpadlókat, künn az erdőn, hol a fákat még le is kellett dönteni, legalyazni s rönkökre fűrészelni s mégis jó haszonnal járt, a fakereskedőknél fűrészárura fennálló árakat véve alapul, amint az alábbiakból látható, amelyet kérdésttevő ur is irányul vehet.

A rönköket előbb gömbölyű állapotban meg kell kötni, azután a kikerülő padlók köbtartalmát venni, a kettő között levő különbség adja az elkallódást.

1. Egy esetben termeltetett:

73 drb 4'833 m ³ , 5 cm. vastag, 25—30 cm. széles, 4—6 m. hosszú tölgypadló	148 frt — kr.
7 drb 0'515 m ³ , 4 ¹ / ₁₁ —15 ¹ / ₁₅ cm. vastag és 4—6 m. hosszú gyertyángerenda	6 „ 40 „
Összesen 80 drb 5'348 m ³ műfa	154 frt 40 kr.

A termelés és 5 kilométerig való fuvarozás került . . . . . 49 frt 68 kr.

Tiszta érték . . . . . 104 frt 72 kr.
Ennélfogva egy tömörköbméter tiszta árura esik 28 frt 85 kr. bruttó érték és 9 frt 30 kr. költség. Vagyis egy köbméter eladási ára 28 frt 85 kr., *termelése, fuvarozása 9 frt 30 kr., tődra 19 frt 55 kr.*

E szerint a már készen levő akác-rönkökért, mivel azokat dönteni már nem kell, 8—9 frtot fizethetünk az ácsoknak, sőt így is elég bőven számíthatunk, mivel az általam alkalmazott ácsok a fák kikeresésével is sok időt töltöttek, sőt a hazafuvarozás is bele számított.

Azért a 2-ik eset alkalmazható inkább a kérdésben forgó akácokra.

Forgácsba s hulladékba *elkallódott* 52%.

A gömbölyű épületfa tődra az erdőben, az általam felhozott esetben, azon vidéken 6—9 frt m³-ként, tehát átlag 7 frt 50 kr.

A fenti áru értéke gömbölyű állapotban e szerint lett volna:

5'348 m ³ à 7 frt 50 kr.	40 frt 11 kr.
hozzá az apadék 52% =	
5'793 m ³ à 7 frt 50 kr.	43 „ 45 „
Összesen	83 frt 56 kr.
Az ennek megfelelő műfa értéke	104 frt 72 kr.

Műfában mutatkozó nyereség . . . . . 21 frt 16 kr.
Vagyis m³-ként kerekén 4 frt.

2. Egy másik esetben termeltem fűrészárúként 163 drb tölgypadlót 3—5 m. hosszban, 23—32 cm. szélességben, 5 cm. vastagsággal 9'37 m³, összesen 26 frt költséggel, fuvar nélkül.

Ehhez fel lett használva 11 darab tönk 35—55 cm. vastagsággal, kergestől mérve, 114 f. méter hosszúsággal 20'32 m³ tartalommal.

Vagyis 20'32 m³ gömbölyű épületfából lett 9'37 m³ fűrészárú.

A gömbölyű fának műfaértéke ott helyben künn az erdőn tövön állva volt:

2 rönkö 50 cm.-en felül	
5'00 m ³ -rel à 9 frt = ...	45 frt — kr.
9 rönkö 33—50 cm.-ig	
15'32 m ³ -rel à 7 frt 50 kr. = ...	114 „ 90 „

Összesen 20'32 m³ . . . . . 159 frt 36 kr.

Az ebből kikerült fűrészárú 9'37 m³ à 28 frt = ... 262 frt 36 kr.

Ennek előállítása (döntés, galyazás, fűrészelés) . . . . . 26 „ — „

Tiszta értéke a fűrészárúnak . . . . . 236 frt 36 kr.

Vagyis a fűrészárú a gömbölyű műfával szemben 76 frt 46 kr. nyereséget tüntet fel, ami köbméterenként 8 frt 16 krt tesz.

Az apadék összesen s átlag 54%-ra rug.

A mint látjuk a második esetben kétszer nagyobb a nyereség, mint az első esetben, mivel ott kevésbé értékes gyertyánfa is szerepel, holott emitt csak drága tölgyfával van dolgunk, melyet az akácfa is megközelít.

Az egy m³ előállítási költsége 26 : 9.37 = 2 frt 77 kr.

Vagyis ha az akác-rönkök egy helyben dolgoztatnak fel s nem továbbítanak, elég ha 2—3 frtot fizet az ácsoknak a termelésért köbméterenként.

Egy m³ megfelel 31'6669 köblábnak, 1 köblábr = 0'0316 köbméter s így a köblábra bármikor számíthatja ez adatot.

Az első esetben azért is oly nagy az előállítási költség, mivel ott a rönkök sokkal nagyobb távolságban kerestettek ki az erdőben, amire szintén sok idő ment, a fuvar-költséget nem is számítva.

Kérdésttevő ur tehát csak a második esetet veheti irányadoul. *Földes János,* m. k. főerdész.

A makk feletetése. (Felelet a 395-ik kérdésre.) A makk tartalmaz:

	Friss	Száritott
Szárazanyagot	49'3%	81'5%
Légyes any.	2'2 „	5'5 „
Nyers zsirt	2'0 „	4'0 „
Légyentelen any.	34'7 „	61'0 „
Rostot	9'4 „	9'0 „
Ásványi any.	1'0 „	2'0 „

Magas szénhidrát-tartalmánál fogva a makk elsősorban hizóknak alkalmas takarmány, de kisebb adagokban nyújtható bármely háziállatnak, még szárnyasnak is, kivéven tejelő teheneiket, szopóállatokat és vemheseiket, melyeknek a makkot egészben, hámozatlan állapotban adni nem tanácsos.

Kérdésttevő nem mondja, hogy miféle szarvasmarháknak óhajtja adagolni, de az imént mondott kivételekkel, melyeknek csak igen minimális mennyiség nyújtható veszélytelenül, adagolhatja 1000 kiló élősúlyra a

makkot azáltal tervbe vett módon s természetesen egyéb takarmányok kíséretében 1¹/₂—2¹/₂ kilónyi mennyiségekben naponta.

Hogy a makk összedetése kifizeti-e ott magát, arra nézve tegyen kérdésttevő számításokat, mert mi a körülmények ismerése nélkül erre nem vállalkozhatunk, annyit azonban még figyelmébe ajánlunk, hogy czélszerű volna a makk mennyiségét, hogy meg ne romoljon száraz, szellős helyen tartania, avagy sütő kemenczéjében gyengén megpörköltie. E költséges eljárás fölösleges akkor, ha előre láthatólag a makk mennyiség rövid idő alatt feletetésre kerülhet. *i. y.*

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Franciaország. A jövedelmi adó reformja.

A francia minisztertanács a napokban tartott ülésén elfogadta Peytral pénzügyminiszternek a jövedelmi adók reformjáról szóló törvényjavaslatát. Adjuk a javaslat principiálisát: Ablak s ajtó adók a jövőben töröltenének, a kereseti adót meg a polgárok jövedelmének külső látszata után itélnék meg. Magyarán szólva „kabát” után vettetik ki az adó fokozata. A külső jelek Peytral szerint, melyek az adó összegének csálhatatlan megállapítására vezethetnek, a következők:

Elsősorban a lakás minősége s terjedelme, az azt övedző diszkertek, parkok, tavak képeznek. Aztán a cselédség, lovak, öszvérek, szamarak, a kocsik, autómobilok s a motoros géppel ellátott velocipédok, a luxus vadászkutyák, a yachtok száma vétetnek figyelembe.

Az a törvény, mely évenként a tagosított birtokok földadóját szabályozza, írta elő az új jövedelmi adó járadékát is. Ily módon remélik a javaslat értelmében a két törölt adónem 157 milliónyi jövedelmét a jövőben beszédni. Az adózó jövedelmének egy bizonyos hányada minden adó alól fellesz mentve, egy más része, épp akkora, mint a mekkora adómentes — csak 1 frk 25%-nyi tarifával terhelhetik. A többi jövedelem meg 2 frank 50%-os tarifával fog illetni. A jövedelem adóztatása a városok népességi viszonyától is függ, (mint nálunk a bor fogyasztási adója). Párisban például a 2000 franknyi évi jövedelem után adót nem fizetnek. A 4000 franknál kisebb, de 2000 franknál magasabb jövedelem az 1 frank 25 cm-os tarifa alá esnék, holott a 4000 franknál magasabb jövedelem a rendes 2 frank 50%-os tarifával terhelhetik. A jövedelmiadó megbecsülése végett a városok s falvak a népesség aránya szerint 5 kategóriába osztatnak; azonfelül a lakások is ugyanannyi osztályba soroztatnak városban s falun. Minden osztálynak egy coefficientes felel meg, melylyel a lakbér sokszoroztatik, hogy az adózók „véleményezett jövedelmé” megállapíttassék. Például Párisban a 4-es szám a coefficiente azon lakbérének, melyek 500 franknál nem magasabbak. Már most ebből azt következtetik, hogy az adózó, ki 500 frankot fizet lakbérre — négy-szer ekkora jövedelemmel bir: azaz 2000 frankkal.

A cselédség száma után kombinált jövedelmi adó meg a következő kules szerint állapítatik meg: kinek egy nőceselédje van, annak 800 frank az évi jövedelme, kinek egy másik nőceselédje is van, annak 1600 frankja van. A férfieselédet tartó párisi gazdának 2400 franknyi a véleményezett jövedelme.

Ha a jelzett cselédség még nem lépte át a 16 éves életkort, akkor a gazda jövedelme felényire redukálva jó számításba.

A kétkerekű kocsit tartása Párisban egyenlő az 1000 franknyi évi jövedelem bevallásával, minden egyes ló tartása 2000 frank jövedelmet árul el.

A jövedelmi adó redukezióját találja az

oly adózónál, kinek gyermekei, vagy eltartandó szülei vannak.

Erre nézve ez a szabály áll: Kinek két gyermeke, vagy eltartandója van, annak egytizedrészt engedtetik el. Két tized engedtetik el 3 gyermek, vagy eltartandónál. 3 tized 4 gyermek, vagy eltartandónál. 4-tized öt gyermek, vagy eltartandónál. Öttized 7 gyermek, vagy eltartandó mellett. Hogy a megyei s községi adók kárpótlásukat leljék, a törölt két adónem után, lakbér-tantiém szedésére lesznek ezután utasítva. A napokban összeülő francia parlament elsősorban ezt a törvényjavaslatot fogja tárgyalni.

A dohánytermelők panasza. A francia dohánytermelők petíciót menesztettek a képviselőház elé, melyben a folyó évben hangoztatott ígéretek beváltását kérik. A termelők sérelmesnek találták, hogy a kincstár nagymennyiségben exotikus dohányt vásárolt össze. A franciaiknál még ezidőszerint is az 1810-ik s az 1835-ik évi dekrétumok vannak érvényben, melyek a hazai termelőt oly módon favorizálják, hogy a dohányszükségletnek csak tizenötöd részét volna szabad a külföldről importálni. Ez az arány fokozatosan csökkent. Lett belőle egy ötödész s ma már körülbelül a szükséglet fele érkezik külföldről. A termelők ennek tulajdonítják, hogy a beváltásnál oly csekély árat kapnak a dohányért, s hogy a termelés alig fizeti ki már magát. Persze, miután évenként nem kevesebb, mint 23.807.000 frank értékű idegen dohány hozatik be — érthető, hogy a francia termelők dohányának nem lehet kereslete. Igaz a francia dohány nem bír a havannai illatával, de hát a termelők szívesen javítanak, ha erre fellelnének bátorítva. A termelők csak oly szigorú ellenőrzés alatt állanak, mint például nálunk. Összes számuk tavaly 52 ezer volt s a dohánynyal bevetett terület 14.000 hektárt tett ki. A termelés a fogyasztás aránya szerint nem emelkedett, mert 1868-ban termetek 19.223,408 kilót s 1892-ben 20.566,483 kilót; melyet az állam átlag 86 frank 47 cm.-ért vesz át a termelőtől. Miből az következik, hogy az állam a honi termést olosóbban s külföldit fokozatosan drágábban fizeti évenként.

Ennek volt tulajdonítható, hogy a dohánytermelés végre is oly kétséges vállalat lett, hogy azt külön biztosítási alappal kellett támogatni az 1895-ik évi törvény előírása szerint. Alaptőkéjét megint csak a termelők rakták össze a termés árlevonásból. Az állam bár a biztosítási alap összegyűjtésénél közre nem működött, emellett az 1898. évi budgetbe mégis 24.061.000 frank szerepel az exotikus dohány beszerzése czimén, holott ennél csak valamivel több osztatik szét a hazai termelők között. Pedig az állam a monopolián révén nem megvetendő vagyonra tesz szert; 1815-ben 32.123.000 franknyi volt, ám 1850-ben 88.915.000-re emelkedett s 1892-ben már 308 millióvá nötte ki magát.

Már most a termelők igazságtalannak tartják, hogy az állam ily óriási monopolián révén begyűlt nyereség mellett nem talál módot arra nézve, hogy a nyomorusággal küzdő francia termelő helyzetén segítsen. Azt kívánják, hogy az állam fizesse a három kategóriába tartozó dohány igazi értékét, szubvenziójával segítse a biztosítási alap tőkéjét s ellessz érve, hogy számos kiscgazda fog sietni dohányt termelni, kik ma érthető okból nem kapnak bele. Nagy igazságtalanság lenne azért tönkre tenni a hazai termelést, hogy az exotikus felvirágoztassék. Európa minden országában, írja a „Le Temps”, az állam feltékeny gonddal őrzi a dohánytermelést, nem illik, hát hogy Franciaország tönkre tegye a magát, hogy aztán a külföldi dohány importjára szoruljon.

Anglia. Az ország silány gazdasági viszonyai. Edwin Williams, az angol statisztikai társaságnak tagja közelebb az angol mező-

gazdasági viszonyokat előtűntető könyvet írt, mely az ottani gazdák sorsát nem mondja irigylésre méltónak. Tudvalevőleg Angliába az idegen buza vámentesen vihető be, ennek köszönhető, hogy a gabonamivelésre fordított terület évről-évre esökkenést mutat. Az 1856—57. évben volt 1.699,245 hektárnyi bevetett terület, amely napjainkban leszallt 761,625 hektárra. Ebből kifolyólag érthető, hogy a legelőterület 30,244 hektárral gyarapodott, viszont 3000, a mezőgazdasággal elfoglalt napszamos hagyta el a földművelést s más megélhetési módhoz fordult. Nagyon természetes, hogy abban az arányban, minőben a földművelés vesztit intenzívításából, a gabonavitel is egyre fokozódik. 1896-ban behoztak 54.085,851 métermázsával, vagyis 26,320 q-el többet, mint tíz év előtt; miből szerző azt a következtetést vonja le, hogy Anglia saját buzaszükségletét akkor volna képes fedezni, ha 3.236,800 hektárnyi területet fordítana buzavetés alá.

Természetesen a közgazdasági viszonyok változása is szükségeltetné, hogy a mezőgazdaság felvirágzását találja. Am nem a külföldi gabona vámolásában látja a boldogulás útját, hanem a Reiffeisen-rendszerű gazdasági hitelbankok alapítását sürgeti, a mezőgazdasági technikai szakoktatás emelését s a kooperatív szövetkezetek alakulását ajánlja, továbbá a vasúti tarifák modifikációját is keresztülvitné, nehogy a belföldi gazdák szállított termékét, hanem inkább a külföldről importáltat sujsák. Az angol termelő szakképzettsége meg sem közelíti versenytársát, ki éppen azért le is foglalja magának az angol piacot. Rámutat, hogy Dánia a fogyasztásra kerülő vajnak 34%-át importálja, a többit meg a németek s francziák állítják piezra. Kiemeli, miszerint az importálók egymást licitálják tul a jó áru produkálásban s valószínűleg ennek tulajdonítható, hogy míg 1864. táján egy fogyasztóra csak 1 kil. 93 esett, addig 1896-ban már 5 kil. 04 esik. A dánok a tejjgazdaság terén elért fényes eredményeket egyedül annak köszönhetik, hogy jól szervezett tejjgazdasági szövetkezeteket szerveztek, melyek a tagokat a közös czél elérésére szorosán fűzik egymáshoz. Másodszorban kormányuk támogatását is bírják. A jól fizetett „Molkerei-Dvetoren” (tejjgazdasági vándortanítók), mely a gazdákat minden alkalommal jó tanácsal látják el, ha ez ügyben felszólíttatnak. Szerző végül felveti a kérdést, az angol gazdának érdemes lenne-e cukor-répat produkálni, hogy a cukrot abból odahaza gyárthatná? De csakhamar arra a meggyőződésre jut, miszerint a kiviteli prémiumokkal favorizált külföldi gyárosok ellen nem vehetnek fel a versenyt s ha tennék azt, biztos veszteséggel zárhatnák mérlegüket. Williams műve után itélve a védvámokkal nem bíró Anglia mezőgazdaságát az európai civilizált államok gazdái nem tarthatják irigylésre méltónak.

Németország. Az afrikai német gyarmatok. A német lapok ezidőszerint hasábra terjedő közleményeket hoznak az afrikai gyarmatokról. A megjelent leírásokból tudjuk, miszerint azokban 3915 európai tartózkodik, közülök 2182 német alattvaló. A német afrikai birtok összesen 820.648 négyszög méter földnyi területen fekszik s a megközelítő számítás szerint a német kormányának fentartási költség czimén az 1898—99-ik évben 11.525.000 koronányi összeget kell azokra fordítani. **Togoland, Camerun s Keletafrika** ültetvényei — számszerint 45 — oly mérvű haladást mutatnak, hogy szép jövőre van kilátásuk. A vállalatok sikerét az biztosítja, hogy a kísérleti telepek nagymérvű államsegélyben részesülnek s azok művelése a berlini központi botanikus kert intezősége utasítása szerint működik. A kísérleti telepek látják el az ültetvényeseket s a benszülőtteket minden képzelhető vetőmaggal s alanygyal-dugványgyal sbt. Kávét, kókuszdiót, kakaót, valamint kacsukot már ezidőszerint is nyereség mellett termelnek. Most

államsegélytel német majorságokat állítanak fel, melyekben 300—400 család fogja jó talaj s mérsékelt klíma alatt megélhetését találni. A jelenlegi kormányzó jelentése szerint a Nyassa tó környékén (Keletafrika) európai mintára szervezett nagy uradalmak volnának berendezhetők.

Érdekes, hogy a mult évben ezen német gyarmatok 27¹/₄ millió korona értékű árut importáltak és 13.692.920 koronányit exportáltak. Az import 40%-át a németek biztosították magoknak, a többit az angolok teljesítették. A gyarmatok ezidőszerint még csak szervezkednek, ennek magyarázható a behozatallal szemben látható csekély kivitel. A bevándorlott németek főleg a földművelés és állattenyésztésből élnek s bár a marhavész tavaly ott is nagy károkat okozott — ennek dacára a gyarmatosok jó létben élnek.

Bajorország. Munkáshiány a mezőgazdaságban. Az éppen most megjelent bajor mezőgazdasági jelentésben a 1897-ik évről az alábbi panaszt olvassuk:

A mezőgazdasági munkáshiány oly nagymérvű, hogy az ország számos kerületeiben a mezőgazdasági üzem fennakadt néhány hétre. Főleg a középbirtokok azok, melyek ezen kalamitások által megviseltetnek. A női munkások, a szolgálók hiánya érezhető különösen s az eddig rájuk bízott tejjgazdasági teendőket újabbban férfiakra kell bízni.

A munkáshiány oka a gazdasági viszonyokban keresendő, melyek ellen mindazon ideig hiába keresnek orvoslást, míg az ipari és vasúti vállalatok jobb napszámokat fizetnek, minőket a mezőgazdaságok viselni nem képesek. A munkásnép inkább oda özőnlük, város-lakó lesz belőle, mert több szórakozást s jobb keresetet vél ott feltalálni.

A bajor központi gazdasági egyesület aligha nem tetőzi a mezei munkások elégtelenségét avval, hogy e hó 3-án hozott határozatában kijelentette, miszerint a junius, julius, augusztus hónapokban eső ünnepek nem a naptári veresbetűs napokon fognak megtartatni, hanem a rákövetkező vasárnapokon. Vannak, kik azt hiszik, hogy az ünneprontás csak annál inkább fogja a munkásokat a mezei élettől elidegeníteni.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei.	1587
Állandó fejestehénvásár Hőgyészen. — Felhívás czirokbeutatas és czirokvásárban való rész- vételre. — Figyelmeztetés.	1587
Az igazgató-választmány ülése.	1587
Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövet- sége végrehajtó-bizottságának 1898. évi október hó 29-én d. u. 4 órakor a Köztelekben tartott VI-ik rendes üléséről felvett jegyzőkönyv.	1590
Levélsekreny.	1593
Külföldi szemle.	1594
Vegyések.	1595
Kereskedelem, tőzsde.	1597
Budapesti gabonatőzsde. — Szeszület. — A köz- ponti vásárcsarnok árujegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiczikké árairól. — Állatvásá- rok: Budapesti szurómarhavásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár.	1598
Szerkesztői üzenetek.	1598

Halálozás. Korosi és Nagy-Hellbeni Korossy Camilló ny. cs. és kir. huszárcapitány mult hó 30-án Gerendáson elhunyt.

Esküvő. Wüest de Vellberg Ferencz a pápai Esterházy uradalom számtisztje m. hó 24-én tartotta esküvőjét Németh Emma kisasszonnyal. Németh Imre máv. föllénőr-állomásfőnök és peje Jákfalvi Gömbös Nin a leányával Pápán.

Pályázat a Csáky Petronella-féle alapítványi kamatokra. A földmívelésügyi miniszter a néhai Csáky Petronella grófnő által, magyarországi tanintézetekben tanuló vagyontalan ifjak részére tett alapítvány kamataiból négy, egyenkint 300 frtos ösztöndíjra a folyó 1898/9. tanévre pályázatot hirdet. Ezen ösztöndíjakra első sorban a teljesen árva, ilyenek hiányában pedig oly szegénysorsu hallgatók pályázhatnak, akiknek atyjuk nem él. A pályázni szándékozók kellően felszerelt folyamodványaik a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez czimezve, folyó évi november hó 15-ig bezárólag a magyar-óvári magyar kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál nyújthatják be.

Allatforgalmi korlátozások. A földmívelésügyi miniszter értesítése szerint a cs. kir. osztrák belügyminiszter f. év október hó 28-án kezdődő érvényességgel, a következő intézkedéseket léptette életbe. *I. Ragadós tüdőbó miatt a szarvasmarháknak Ausztriába való bevitelére Magyarország következő hatóságainak területéről tilos: Arva, Liptó, Nyitra, Pozsony (Csallóköz sziget területének kivételével) és Trencsén vármegyék és Pozsony város területéről. II. Ragadós száj- és körömfájás miatt a sertéseknek és kérődzőknek (szarvasmarhák, juhok és kecskék) Ausztriába való bevitelére Magyarország következő törvényhatóságainak területéről tilos: Bereg, Beszterce-Naszód, Sáros, Szolnok-Doboka, Udvarhely és Ung vármegyék. Hódmezővásárhely város területéről. A ragadós száj- és körömfájás miatt az ausztriai forgalomból kitiltott föntebbi vármegyék járványmentes községeiből származó egészséges szarvasmarhák a bécs-szent-marxi vesztégyvásárookra az 1896 évi augusztus hó 5-én foglalt föltételek mellett mindazonáltal továbbra is bevitelők. III. Sertésvesz miatt a sertéseknek Ausztriába való bevitelére a következő törvényhatóságok területéről tilos: Abauj-Torna, Alsó-Fehér, Arad, Bács-Bodrog, Baranya, Bars, Békés, Bereg, Bihar, Borsod, Csanád, Fejér, Gömör-Kis-Hont, Győr, Hajdu, Háromszék, Heves, Hont, Jász-Nagykun-Szolnok, Kis-Küküllő, Kolozs, Komárom, Krassó-Szörény, Maros-Torda, Moson, Nagyküküllő, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szabolcs, Szatmár, Széchenyi, Szepes, Szolnok-Doboka, Temes, Tolna, Torda-Aranyos, Torontál, Udvarhely, Ung, Vas, Veszprém, Zala és Zemplén vármegyék és Debreczen, Kolozsvár, Maros-Vásárhely, Pancsova, Szabadka és Zombor városok területéről.*

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete október 29-én tartotta gróf Andrássy Aladár elnöke alatt évi rendes közgyűlését a nagy számban megjelent szövetkezeti tagok részvétele mellett. Az elnök megnyitójában melegen emlékezik meg Erzsébet királyné tragikus elhunytáról s indítványára a közgyűlés elhatározza, hogy részvételenek jegyzőkönyvileg ad kifejezést, s egyuttal a felállítandó szobor költségeihez 1000 koronával hozzájárul. Az igazgatóságának a közgyűlés elé terjesztett üzleti jelentéséből kiemelik a következőket: Megelégedéssel konstatálja a jelentés, mit különben a forgalom fokozatos fejlődése is bizonyít, hogy a szövetkezetnek mindinkább nagyobb mérvben sikerül a gazdaközönség bizalmát megnyerni, dacára annak, hogy minden téren a legnagyobb konkurrencziával kell megküzdeni. Köszönetet mond az igazgatóság jelentésében főleg a földmívelési, kereskedelmi és hadügyi kormányoknak, hogy a gazdatársadalom érdekében kifejtett működésében jóindulatu támogatásukban részesült. Így a kereskedelemügyi miniszter a gazdák részére szállított takarmányok fuvardíját 20 százalékkal leszállította, a földmívelésügyi miniszter a múlt évi rossz termés által sújtott gazdáknak buza, zab, árpa és burgonya vetőmag szállítását a szövetkezetre bízta, a hadügyminiszterium pedig ezen üzletében nagymérvű szállításokkal ruházta fel a szövetkezetet. A tagok száma 1898. június hó 30-án 615 volt 1916 üzletrészszel,

melyek közt a magyar társadalom színe-java szerepel. Az egyes osztályok forgalmára átterve a gabona és takarmányosztály forgalma az értékesített gabonákat tekintve 242,8000 q., az erőtakarmányoké 1242 kocsiakomány; hasonlóan szép eredményt tüntet fel a többi osztály forgalma is. Az üzleti nyereség 38,133 frt 38 krt tesz ki, melyből üzletrészekre 6 százalékos, kamattartalékalapra 20,000 frt, igazgatósági jelenléti díjakra 1020 frt s a hiyatalnokok nyugdíjalapjára 2500 frt fordított. A szövetkezeti eszmének minél szélesebb körökben és hathatósabb mérvben való terjesztése czéljából sikerült a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központját és a Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezetet a közös együttműködésre megnyerni, melynek folyamán képpen az alapszabályok módosítása is szükségessé vált. Ezen módosítás lényegesebb része a nyereség felosztására vonatkozó azon javaslat, hogy a nyereségből a kamatok levonása s a tartalékalap 10 százalékos javadalmazása után fenmaradó felesleg 15 százaléka a szövetkezeti czélok előmozdítására fordítassék és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központja részére két igazgatósági hely fenntartassék. Igen fontos az igazgatóságának a szövetkezeti eszmének megfelelő amag előterjesztése, hogy tagjainak a szoroson vett fogyasztási árucikk forgalma után 3 százalékos visszatérítést, ami 9829 forint 3 krt tesz ki. A közgyűlés megelégedéssel vette tudomásul a jelentést s az igazgatóságnak a felmentvényt minden irányban megadta. Az igazgatóságba beválasztottak: Barcza Károly alelnök, Kovács Sebestyén Endre és Perczel Ferencz; a G. E. O. Sz. K. részéről Bujanovics Sándor és Rubinek Gyula. A felügyelő-bizottság tagjai ugyanazok maradtak.

Az országos szőlőoltványtelep r.-t. és a földmívelésügyi miniszter. Mint értesülünk, a földmívelésügyi miniszter az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság használatába öt év előtt átengedett csálai, paulis-barackai és lippa-barackai amerikai szőlőtelepeket állami kezelésbe vissza veszi. A nevezett részvénytársaság a kincstárral fennálló szerződéséből folyólag a telepeken igen nagymérvű beruházásokat tett s befektette azokba 300,000 frtnyi egész részvénytőkéjét, vállalatával azonban ennek dacára sem ért el kielégítő eredményt, mert az 1896. és 1897. évek kedvezőtlen időjárási viszonyai következtében oly kevés oltvány sikerült, hogy a társaság két évi üzeme veszteséggel záródott. A társaság ennek folytán nagy üzemet csak tetemes újabb terhek elvállalásával tarthatta volna fenn, így is kétséges lett volna, hogy a kikötött oltvány mennyiséget (évenként 10 millió) sikerült volna-e elkészítenie. A miniszter tehát a társaságot a telepeket egyezkedés útján való visszabocsátására szólította fel. A egyezés, mely az igazgatósággal létrejött, jóváhagyás végett a társaság m. hó 30-iki közgyűlésén került napirendre. Ezzel remélhetőleg befejezést nyert a szőlőoltványtelep r.-t. vajudása; a telepek visszerülnek az állam kezelésébe, a melyeken az oltványok készítése mennyiségileg a lehető-ségig fokoztatni fog.

Arad vármegye monografiája. Arad vármegye és Arad szabad kir. város közigazgatási, közigazgatási és közművelődési állapotának leírása. E cím alatt vaskos kötet hagyta el a sajtót. Az óriási terjedelmű mű szerzője a közigazgatási irodalom terén is egyik kiválónak ismert írónk; dr. Gaál Jenő, a ki tíz évig hangyaszorgalommal s nagy fáradsággal gyűjtött adatok tudományos feldolgozását nyújtja ebben a munkában, melynek méltatására még visszatérünk. A művet a Monografia-bizottság adta ki Aradon.

Szövetkezetek a vidéken. Szatmár vármegyében az alakulófélben levő fogyasztási és értékesítési szövetkezetek ügye lendületet vett. Ambod község e napokban ülésezett e tárgyban s a nyilvánult kedv arra enged következtetni,

hogy úgy ott, mint a többi községek csak hamar tömörülni fognak. Bármily egyszerű szervezetben akarják is e kérdést megoldani a mozgalom legnagyobb hasznát a szövetkezeti eszme terjedésében fogja a szatmármegyei gazdasági egyesület feltalálni és az ezáltal felbredő és növekedő hajlandóságban e szervezetet a már csatlakozott egyletek között nagyobb arányokban és intenzívebb irányokban is kiterjeszteni. Ezidőszerinti tervük csak eddigi bevásárlási forrásaiknál a szövetkező tagok részére kiesző közlendő mentül nagyobb kedvezményeket czélozza.

Alapítványi üzletrészek jegyzése a központi hitelszövetkezetről. A földmívelésügyi miniszter által a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló 1898. XXIII. t. cz. értelmében létesítendő országos központi hitelszövetkezet alapítványi üzletrészeinek jegyzéséről legutóbb megjelent közleményünk óta, mint értesülünk, a földmívelésügyi miniszter ivén újabb Frigyes főherceg 10 drb. ezerkoronás üzletrészt jegyzett. Üzletrészeket irtak még alá: Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár részvénytársaság 5000 kor., Erzsébet gőzmalom és temesvári fiókja 3000 kor., Garamvölgyi cukorgyár 2000 kor., báró Schossberger Zsigmond 2000 kor., Schreiber Ignác (Bécs) 2000 kor., gróf Stubenberg József 2000 kor. Továbbá 100 koronával jegyeztek a következők: Baross Károly, gróf Batthyány Ervin, gróf Károlyi Imre, Koronghi Korongh Gyula, ifj. gróf Lónyay Gábor, Nagyküküllő vármegye, Nyitra vármegyei gazdasági egyesület, gróf Teleki Arvéd, gróf Trauttmannsdorf Alajos dr. Vályi János püspök, Veszprémi káptalan.

A magyar-óvári gazdasági akadémiai hallgatók gazdasági egyesülete m. hó 27-én tartotta első szakgyűlését, melyen a nagyszámú hallgatóságon kívül még megjelentek Cselkó István, Kosutány Tamás, Thallmayer Viktor, Cserhádi Sándor, Hensch Árpád, Mezey Gyula, Óshegyi József tanárok is. Vécsey Loránd elnök általános tetszéssel fogadott, lendületes beszédben nyitotta meg az ülést, melyben főleg azt hangsúlyozta, hogy a minden oldalról fenyegető verseny sikeres leküzdésére a legbiztosabb fegyverek egyike az igazi szak-képzettség, melynek fejlesztésére szolgál a gazdasági egyesületük is — s ha a mai versenyben a magyar gazdák helyüket sikerrel akarják megállni, úgy szükséges, hogy felszereljék magukat a szakismeretek biztos fegyverével. Ezért lelkes hangon hívja fel a tagokat, hogy vegyenek minél élénkebb részt az egyesület ez évi munkásságában is. Megnyitván ez ülést, kegyelettel emlékezett meg Erzsébet királynénak az egész országot gyászba borító, tragikus haláláról. Ezután az „ifjusági dalkör“ gyászdalokat adott elő művészeivel, Serly József vezetésével, utána Mondok Sándor szavalta el, nagy hatás mellett, Makai Emil egy odáját Erzsébet királynéről. Egy szép képzettségre való dolgozat felolvasása következett ezután, melyet Várady Elek tartott „A rozsdák és kődök káros hatása“, czimen. Majd Oláh Dezső vita-kérdést vezetett be: „A mezőgazdaság alkalmazott természettudomány-e?“. Az ügyesen bevezetett vitakérdés élénk vitát provokált, melyben számos hallgató vett részt, de részt vettek benne Cselkó István, Kosutány Tamás, Thallmayer Viktor, Cserhádi Sándor, Hensch Árpád, Mezey Gyula tanárok is.

Telepítésre kijelölt kincstári erdők irtása Krassó-Szörény vármegyében. A földmívelésügyi miniszter újabb a Krassó-Szörény megyében telepítésre kijelölt közel 12,000 hold kincstári erdőnek bizonyos sorrendben legfeljebb 4-6 év alatt való letarolását határozta el és egyuttal elrendelte, hogy a letarolt erdőterületek egyelőre irtási kötelezettséggel bérbeadassanak, esetleg a kincstár költségén tisztítassanak meg a tuskóktól és bokroktól. E rendelkezés következtében mintegy 1500 hold tuskós föld kerül az idén irtás alá. Intézkedett a miniszter az iránt is, hogy az igazfalvai és bodófalvi tele-

pések az ottani kincstári erdőkből szántóföldi illetmény fejében kiosztott területeket a kincstár által előlegezett költségen mikamarább kiirathassák, hogy a megélhetéshez szükséges földeken ezentul akadály nélkül gazdálkodhassanak. A telepesek 2500 holdon mintegy 90,000 forintért vállalták el az irtást azzal a kötelezettséggel, hogy a költségeket a föld vétel-árával, amely irtatlan állapotban holdanként 30-80 forintban van megállapítva, együtt tartoznak törleszteni. Igazfólván a telepesek már hozzáálltak az irtáshoz és azt közel 400 holdon már be is fejezték.

Tejkiüldemények kedvezményes vasuti szállítása. A kaposvár-fonyódi h. é. vasut vonalán gyorsárúként szállítandó tejkiüldemények, valamint a visszaszállítandó üres tejedények után az I. teher darabárusztály, illetve A osztály díjtételei nyerneek alkalmazást. A kedvezmény 25 rendszeres szállítási díjhoz viszonyítva 25, illetve 50% 100 kgr-ig.

Bender Károly J. cég (tulajdonos: Weissweiler Gottfried) Wien IV/1. azon alkalomból, hogy néhány pestis baczilussal fertőzött patkány a kanálisba szökött, a cs. és kir. általános kórháznak azt az ajánlatot tette, hogy önműködő patkány- és egérfogóiból teljesen díjmentesen annyit bocsát a kórház rendelkezésére a patkányok és egerek összefogdosására, amennyit a kórház elhelyezhet.

ALAPITTATOTT 1872.

Schottola Ernő, Budapest.

Műszaki közp. üzlet : Gyár :
VI. Andrassy-út 2. VI. Révay-u. 16.
 Fonciére-palota. (aját telpen.)
 bátorodik a t. cz. érdekelteknek

„Helios“

istálló- és gazdasági viharlámpáját
 hecses figyelmébe ajánlani.
Ára teljesen felszerelve darabonként frt 2.80.
 Van szerencsém egyuttal kitünő minőségű tartós
Csikójegyü

aczel trágya- és széna-villáimat,

minden egyes darabot jótállás mellett 3 ággal darabonként 75 krral, 4 ággal darabonként 90 krral ajánlani.
 Az őszi bekötésre legolcsóbb árakon ajánlok legjobb minőségű

marha lánczokat:

4 1/2, 5, 5 1/2, 6, 6 1/2 7 mm. erős sodrony-	
közöns. sodrott szemű drbja	25 28 30 35 42 50 kr. ből
finom " " "	32 43 45 50 59 70 " "
szabadalmazott bokor " "	40 43 46 54 " "

Legolcsóbb beszerzési forrás minden egyéb mezőgazdasági szükségleti cikkben. — **Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve.**

Amerikai mezőgazdaság

Irta:
SZILASSY ZOLTÁN
 az O. M. G. E. szerkesztő titkárja.
 A 352 oldalas, finom papírra nyomott, 102 képpel díszített munka
bolttí ára 4 forint;
 O. M. G. E. tagok és a „KÖZTELEK” előfizetői
3 frt 50 kr.
 kedvezményes áron rendelhetik meg
a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában
 (Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

**„REMINGTON”
 IRÓGÉPEK
 VILÁGHIRŰEK.**

VALLÁS-és KÖZOKTATÁSÜGYI
 magy. kir. minister
 Kivonat a
Hivatalos Közlöny-ből.
 „A vallás és közoktatás-
 ügyi magy. kir. minister a
 Remington írógépet (kapható
 Glogowski és Társa budapesti czégnél Erzsébet-tér
 16. sz.) az állami és egyáltalában a hazai tanintézetek részére leendő beszerzésre ajánlja.

Festékpárna mellőzve. — 4-szeres billentyű 8-szoros helyett. — Legfinomabb acélszerkezet. — Közismert nagy tartósság. — Központi vezeték nélkül. — Teljes magyar és német billentyűzet. — Minden betűnek csak 1 billentyűje. — Legnagyobb sokszorosító képességgel.

A REMINGTON nagy sikerrel használják. A magyar, horvát, osztrák, francia, angol orosz és az amerikai kormányok. — A magy. kir. bel- és földmiv. és igazság-, a honvédelmi- és a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumok. — Flumei kormányzó, Magyar parlament. — Magy. kir. államvasutak igazgatója, M. kir. államvasutak igazgatója, M. kir. államvasutak főigazgatója, Budapest székes főváros, Kir. tábla Budapest, Győr stb. — Gr. Károlyi Imre urad. igazgatója, Mágocs. — Magy. Mezőgazdák szövetsége Bpest. Reó Jenő püspöki urad. bérlő Veszprém. Dr. Kéler Zoltán, gróf Festetics urad. ügyésze Budapest, Győr püspökségi központi iroda Győr. Osztr. m. Államv. Győr püspökségi központi iroda Győr. Osztr. m. Államv. Győr urad. számvevői hivatala Bpest., I. Krisztina-u. 22. M. kir. Állami jószágigazgatóság Arad. Továbbá számtalan pénzügyészetnél, gyárban, kereskedőknél, iparkamaránál, ügyvédeknel, megyéknel, városoknál, közjegyzőknél, erdőszeknel, írónál, tanároknál, iskolákban, uradalmaiknál stb. stb.

Remington írógépet kívánatra vételezési költségünk az ország bármely részébe díjmentesen bemutatásra és az egyszerű kezelés begyakorlására bárhova ugyancsak saját költségünkre küldjük ki tisztviselőinket — Arjegyzekek bérmentve és ingyen.

GLOGOWSKI és Társa BUDAPEST, Erzsébet-tér 16.
 Remington írógépek és Edison-mimeographok kizárólag jogositott eladási telepe.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.
 (Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)
 Budapest, 1898. október 29.

Az időjárás a lefolyt hét folyamán száraz és derült volt és a hőmérséklet napközben is enyhe maradt. A vizállás nagyjából emelkedő s a hajózási viszonyok is javultak bár a hét végével a Duna és a Tisza felső részeiből ismét erősebb apadás jelentenek. Külföldön az időjárás szintén száraz és nyugodt.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg, a forgalom továbbra is élénk, habár az áralakulás ezt nem követte. A politikai viszonyok melyek a múlt héten tényleg szerepet játszottak esendesebbek és a spekuláczióknak is kevésbé nyílt alkalmat további akció kifejtésére. Amerikában az árfolyamok a hét kezdetével tovább emelkedtek ugyan, az exportkereslet azonban alábbhagyott és nagyobb szerű realizációk is hozzájárultak, hogy a hangulat esendesebbre forduljon habár a látható készletek alig gyarapodnak. Angliában az üzlet szilárd maradt s az árak javultak; a fogyasztás azonban továbbra is, csak legszükségesebb vételeire szorítkozik. Franciaországban a kedvező termés folytán elég bő készletek felett rendelkeznek így az árak alig változtak; az összes többi kontinentális piacokon a fogyasztás jó keresletet tanúsított s a tulajdonosok követeléseit továbbra is készséggel adták meg. A kínálat e mellett tartósan gyenge és nem felel meg a szükségletnek. Oroszországból hivatalosan is jelentik, hogy az európai rész 499 kerületből a termés 231-ben kedvezőtlen és hogy a készletek 1898 július 15-én keletl el 282 millió púdval voltak gyengébbek, mint tavaly.

Nálunk az irányzat változatlanul szilárd és ha időnként esekélyebb visszaesés is tapasztalható, ugy ez mindig csak átmeneti jellegűnek bizonyult, mert magyar aruban a kínálat folyton igen korlátolt, a szerb és román buza behozatala pedig tekintve a vizállás megbízhatlanságára és az idény előrehaladottságára mindinkább feltételes lesz.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:
 Buza iránt a kereslet a hét elején még élénkebb volt. A kedvező liszteconjunctura, tartósan szilárd külföldi jegyzések kapcsolatosan a nálunk is emelkedő határidőpiacon a malmokat folytatlagosan jó keresletre ösztönözte és így fokozatosan emelkedő árak is voltak elérhetőek. A fordulat azonban rövidesen bekövetkezett. A malmok a legutóbbi időkig szállítási hajó aruban nagyjából vételek eszközöltek, melyek beérkezését csak a kedvezőtlen vizállás akadályozta. Most a mikor a hajózás elé több akadály nem gördült természetes, hogy ezek gyors egymásutánban beérkeznek és minthogy a malmok itt készletek felett rendelkeznek könnyen foglalhattak el tartózkodó álláspontot, mert a határidőpiacon nálunk is tetemesen ellanyhult és liszt kivétel szintén gyengült. A hangulat is esendésre fordult és a hét folyamán elért árelőny elveszett. Egyenlegképpen azonban a múlt jelentési héthez viszonyítva még esekély árválulás is konstatalható, mert a hét végével a kereslet ismét megéledt. Külföldi buzákat melyek minősége ez idén nagyon kiélegetőek teljes napi árakon keltek el. A hét vége felé a forgalom azonban e származékokban is korlátolt. Az összes forgalmat 140,000 mm. a hetihozatalokat — mindenesetre nagyjából előre eladott áru — 210,000 mm. tesszük.

Rozs a helyi fogyasztásnál jó keresletnek örvendett, míg elszállítási célokra alig történtek eladások. Az árak kezdetben szintén emelkedtek és budapesti paritásra 8.10 frt, helyben 8.20 frt fizettek, később az irányzat azonban e cikkben is ellanyhult és a hét végével helyben és Budapest távoliságában átvéve 7.95-8.05 frtnál több el nem érhető.

Arpa (takarm. és hántolási célokra) szilárd maradt és minőség szerint 8.65 frton jegyzett. Utóbb azonban a hangulat a gyenge kínálat dacára esendesebb és ma csak 6.50-55 frt jegyzünk helyben átvéve. Állomásokon átvéve a forgalom megfelelő kínálat híján gyenge, az árak szilárdan tartottak, sőt erőteljes tiszavidéki áru valamivel drágábban is 6.-7.- forint között értékesíthető.

Zab elég bőven érkezik és habár mérsékelt forgalom mellett ártartó maradt. Szin és tisztaság szerint 5.50-6.- frton, prima árut 6.10 foritig jegyzünk helyben.

Tengeri (6) 5.50-55 frt között maradt helybeli átvételre. Új tengeri esendes. Az érdeklődés ezen cikk iránt még gyenge és budapesti paritásra novemberi szállításra 4.10-4.15 frt bányai állomásokon — verseczi paritásra 3.50. Tiszavidéki állomásokon 4.-3.85 frt között fizettek.

Olajmagvak. Készáru kóposztarepce 12.-13.- frton. Bányai repce 11.25-12.- frton, vadrepce 5.50-6.20 frton, lenmag 10.50-11.50 frton, gomborka 9.25-10.50 frton.

Hüvelyesek: Bab (új) változatlan. Barna bab szilárdabb. Trieurt aprószemű bab Gyöngyös-Félegyházán 7.25-7.50 frt, gömbölyű Baja-Zomboron 6.75-7.- frt, barna bab Kalocsán 6.25, Nagy-Károlyban 6.- frton jegyez. Köles helyben 4.60 frton értékesíthető.

Vetőmagvak: Vöröshere szilárd és a kínálat korlátolt. Új bányai vöröshere 42.-45.- frt, felvidéki áru 45.-52.- frt. Lucernát 45.-55.- forint. Muhar-mag 5.50-6.- frt, búkköny 5.50-5.50.

Napi jelentés 1898. november 2.

Eladott:

Tiszavidéki:	2500 mm. 80 kg frt	10 70	3 óra
200	79	10 65	" "
100	79	10 60	" "
200	79	10 50	" "
300	79	10 50	" "
1500	78	10 60	" "
300	78	10 55	" "
100	78	10 55	" "
200	78	10 52 1/2	" "
100	77	10 42	" "
200	78	10 25	" "
100	80	10 50	" "
100	79	10 20	" "
300	78	10 32	" "
100	78	10 35	" "
100	78	10 35	" "
100	78	10 40	" "
200	78	10 40	" "
200	77	10 42 1/2	" "
150	77	10 30	" "
100	77	10 40	" "
200	77	10 42 1/2	" "
250	78	10 31	" "
320	77	10 47 1/2	" "
5000	75	10 25	" "
4200	77	10 60	" "
250	80	10 50	" "
300	78	10 30	" "
3000	77	8 40	" "
5000	77	8 40	" "

Rozsban a hangulat szinte kedvezőbb, bár a kínálat gyenge, a forgalom egészen néhány kocsi szoritkozok, melyek 8-8.15 frt ab Bpest adtak el. Jó minőségű rozsert állomásokon esetleg több is elérhető.

Árpában a hangulat szintén javult, bár a kínálat már gyerebb, jó minőségű takarmányárpaért 6.20-6.50 frt helyben fizetnek.

Zabban az üzlet változatlan.

Tengeri szilárd. Ó-tengeriért helyben 5.40-5.55 frtot fizetnek.

Határidők a kedvezőbb külföldi jegyzések s a szilárdabb készáruüzlet hatása miatt nálunk is szilárdultak.

Déli 12 órákor következőleg állanak:

Table with 2 columns: Kötetett., Déli zárlat. Rows include Buza márcz., Rozs, Tengeri máj., Zab márcz., Káp-repeze aug-sept.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áraitól.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségének jelentése 1898. október hó 29-ről.

A lefolyt hét az állandó egyformaság hete volt; a hét vége ugyanazon árakat, ugyanazon gyenge vételkedvet és ugyanazon árakat mutatja, mint a hét eleje és e szerint a forgalom a hét második felében is csak igen közepesnek mondható.

A gyümölcs az egyedüli cikk, amely nagyobb mennyiségben érkezik, de ezen cikkben bizonyos túltelítettség tapasztalható jelenleg az egész piacon, úgy hogy ennek elhelyezése csak lassan, kisebb tételekben eszközölhető.

Eladtunk:

Marhahúst 50-54, borjushúst 45-55, birkahúst 35-38, sonkát 100-110, kolbászt 70-80 kron kgját.

Hízott tisztított liba 44-50 kgja, csirke 45-55, kacsa 110-120, pulyka 160-180 kr dbja.

Ózbak 55-60 kr kgja egészben, fázán 100-150, nyul 80-120, fogoly 90-100 kr drbja, vaddisznó 40-50 kr kgja.

Teavaj 100-120, főzővaj 75-80, turó 8-16, trapista 90-100, tejfel 26-28 kr kgja.

Teatőjás 100 drb 2.80-2.90 frt.

Fajalma 8-20, közönséges 4-7, fajkörte 14-25, közönséges 6-12, szőlő 20-35 kr kgja.

Az említett cikkek kívül érkezett még több ízben sertésus, de ez részben a feladók felületessége részben a vasut inkorrekt kezelése folytán oly állapotban érkezett, hogy a legpotomabb áron is csak nehezen talált vevőre.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése. Budapest, 1898. október 31-én.)

Hus. Marhahús hátulja I. oszt. 1 q frt 52-54, II. oszt. 50-52, III. oszt. 46-48, eleje I. oszt. 50-52, II. oszt. 48-50, III. oszt. 46-48, borjushús hátulja I. oszt. 62-66, II. oszt. 60-62, eleje I. oszt. 58-62, II. oszt. 54-56, birkahús hátulja I. oszt. 36-38, II. oszt. 34-36, eleje I. oszt. 34-36, II. oszt. 30-34, bárány eleje 1 db 0-0, hátulja -0-0, sertésus magyar szalonnával elsőrendű 1 q 48-52.0, vidéki 40-45, szalonna nélkül elsőrendű 46-50, vidéki 40-45, sertésus pörkölt -0-0, sertésus szerb szalonnával -0-0, szalonna nélkül -0-0, sertésus füstölt magyar -0-0, idegen (vidéki) -0-0, sonka nyers 1 kg. 80-90, füstölt belf. csonttal 90-1.10, csont nélkül 1.10-1.20, sonka füstölt külf. csont nélkül -0-0, szalonna sózott 1 q 57.0-58.0, füstölt 60-62, sertészsir bordóval 59.5-60.0, hordónéktől 56.5-57.5, kolbász nyers 1 kg. -0-0, füstölt 60-80, szalámi belföldi 180-190, külföldi -0-0, malacz szopós élő 1 db 0.00-0.00, tisztított 0.00-0.00.

Baromfi. a) Élő. Tyúk 1 pár frt 1.00-1.20, csirke 0.55-1.10, kappan hízott 1.40-1.70, sovány -0-0, récze hízott 1.60-2.40, sovány 1.00-1.60, lud hízott 3.00-5.00, sovány 1.60-2.60, pulyka hízott -0-0, sovány 2.20-3.20. b) Tisztított. Tyúk 1 db frt 0-0, 1 kg. -0-0, csirke 1 db 0.40-0.60, 1 kg. -0-0, kappan hízott 1 db 0-0, 1 kg. -0-0, récze hízott 1 db 1.00-1.50, 1 kg. -0-0, félékővér 1 db 0.90-1.20, lud hízott 1 db 2.20-3.00, 1 kg. 42-0.48, félékőv. 1 db 1.50-2.00, 1 kg. -0-0, pulyka hízott 1 db 1.80-2.00, 1 kg. -0-0, félékővér 1 db 1-1.50, 1 kg. -0-0, ludmáj 1 db 10-0.80, 1 kg. 1.20-1.50, ludzsír 1 kg. 1.0-1.10, idej liba 1 db -0-0.

Hal. Élő. Harsca 1 kg. frt 0.80-0.90, csuka 0.80-0.90, ponty (dunai) 0.40-0.50, szüllő -0-0, kecsge 0-0.0, márna -0-0.60, czompó 0.50-0.60, angolna 0-0.0, apró kevert 0.20-0.30, lazac -0-0, pisztráng -0-0.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0.08-0.09, lefőlözött 0.06-0.07, tejszín 0-0.0, tejföl 0.20-0.30, tehénvaj (tea) 1 kg. 0.95-1.10, I. rendű 0.75-0.80, II. r. 0.50-0.60, olvasztott 0.60-0.60, Margarin I. rendű -0-0.

0-0, II. rendű 0-0-0, tehénturó 0.10-0.14, juhturó 45-48, lipói 0.48-0.60, juhsajt 0.48-0.48, emmenthali sajt 1.10-1.10, groji sajt 0.56-0.65.

Liszt és kenyérmű. Fehér kenyér 1 kg. frt 13.0-18.0, barna kenyér 11.0-14.0, rozskenyér 11.0-11.0. Buzaliszt 00 sz. 1 q -0-0, 0 -0-0, 1 -0-0, 2 -0-0, 3 -0-0, 4 -0-0, 5 -0-0.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 7-9, stoke-raui 22-33, borsó héjas magyar 6.00-13-0, koptatott magyar 13-15, külföldi 17-24, bab fehér apró 7-8, nagy 7-9, szines 7.00-10.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 37.0-38.00 II. oszt. (1440 db.) 28.0-32.0, meszes -0-0, orosz tojás 100 db. -0-0, tea tojás 2.80-2.90, törött tojás 0-0-0.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötes frt 1.60-4.00, 1 q 2-3.0, Petrezselyem 100 kötes 1.60-4.0, 1 q 2.00-3.0, zeller 100 drb 0.60-1.20, karalábé 1.0-1.60, vörösbagyma 100 köt. 1.00-2.50, 1 q 3-5.50, foghagyma 100 köt. 1.0-1.4, 1 q 1.4-2.0, vörösrépa 100 drb 0.40-0.60, fehérrépa, fejeskáposzta 2.0-3.50, kelkáposzta 100 drb 2.00-3.00, vörös káposzta 3-6-0, fejessaláta 0.80-1.20, kötött saláta 0.0-0.00, burgonya, rózsá 1 q 1.70-2.00, sárga 1.80-2.30, külföldi -0-0, fekete retek 100 drb 0.80-1.20, uborka nagy salátának 100 db -0-0, savanyítani való 100 db 0.0-0.0, savanyított -0-0, zöld papr. 0.20-0.80, tök főző -0-0, zöldbab 0.0-0.0, zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. -0-0, fejtett 1 lit. -0-0, tengeri 100 cső 0.0-0.0, karfiol 100 db 3-16, paradicsom 1 kg. 0.00-0.00, spárga 0-0-0, torma 1 q 6-14.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 11-20, köz. alma 3-5, fajkörte 14-20, közönséges körte 6-12, szilva magvavaló 0.0-0.0, vörös -0-0, aszalt -0-0, cseresznye faj -0-0, közönséges 0-0, meggy faj -0-0, közönséges -0-0, ringló -0-0, barackz kajszin -0-0, őszibarack -0-0, dinnye görgő nagy 1 db -0-0, kicsi -0-0, sárga faj 0.0-0.0, 1 kg. közönséges -0-0, szőlő 1 kg. 0.22-0.40, csemege -0-0, dió (faj, papirhéjú) 18-22, közönséges 14-15.0, mogyoró 15-30, gesztenye magyar 7-9, olasz 13-16, narancs messinai 100 db -0-0, pugliai 5.0-7.0, mandarin 0.00-0.00, citrom 0.80-1.60, füge bordós 1 q -0-0, koszorus 18-22, datolya 40-50, mazsolaszőlő 50-70, egres 1 lit. 0-0, eper 1 kg. -0-0, kr. -0-0.

Fűszerek és itatok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-60, II. rendű 20-28, csöves -0-0, (száritott) -0-0, köménymag -0-0, borsókamag -0-0, mák 1 q. frt 25-28, méz csurgatott 0.30-0.45, sejtékben 1 kg. -0-0, szappan szín 20-25, közönséges -0-0, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0.40-0.50, vörös asztali palackban 0.40-0.50, házi pálinka palackban -0-0, ásványvíz palackban -0-0.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-atca, 1898. nov. 1. A székesfőv. IX. ker. előjáróság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott községekől 20 szekér réti széna, 6 szekér muhar, 3 zsupszalma, 0 szekér alomszalma, 0 szekér takarmányszalma, 0 szekér tengeriszár, 0 szekér egyéb takarmány (löhre, luczerna, zabosbüköny, köles s.b.), 200 zsák szecska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: réti széna 220-325, muhar új 300-325, zsupszalma 160-170, alomszalma -0-0, egyéb takarmány -0-0, löhre -0-0, takarmányszalma -0-0, tengeriszár -0-0, luczerna -0-0, sarju -0-0, szalmaszezska 200-200, széna -0-0, új -0-0, zabosbüköny -0-0. Összes kocsiszám 31, súly 31000 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarvómarhavásár. Október hó 31-én. A székesfővárosi köztárgyhíd és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 445 drb belföldi, -0-0 db galicziai, -0-0 drb tiroli, 20 db növendék élő borju, -0-0 db élő bárány, -0-0 drb belföldi, -0-0 drb galicziai, -0-0 drb tiroli, -0-0 drb bécsi, -0-0 db növendék borju, -0-0 drb öltött bárány, -0-0 drb élő kecske.

A borjuvásár hangulata élénk lefolyású volt. Árak a következők: Élő borjuk: belföldi -0-0 frt, kivételesen -0-0 frt dbonkint, 34-48 frt, kivételesen -0-0 frt sulyra, növendék borju 18-22 frt, kivételesen -0-0 frt dbonkint, -0-0 frt sulyra. Öltött borju: belföldi -0-0 frt, tiroli -0-0 frt, galicziai -0-0 frt, növendék borju -0-0 frt dbkint, öltött bárány 0-0-0 frt, bécsi öltött borju -0-0, kiv frt sulyra. Élő bárány 0-0-0 frt, kivételesen frt élő kecske -0-0 frt páronkint. Hízalt ürü -0-0.

Budapesti juhvásár. 1898. október hó 31-én. (A székesfővárosi köztárgyhíd és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtott: Belföldi hízalt ürü 972, feljavított juh 557, kisorolt kos 55, kiverő juh -0-0, bárány -0-0, kecske -0-0, boszniai -0-0, szerbiai -0-0, angol keresztetéz 60, romániai -0-0 durvaszörü -0-0.

Birkavásár lassu lefolyású volt. Árak a következők: Belföldi hízalt ürü 17-19 frt páronkint, 19.0-20-0 frt 100 kiló élősúly szerint, kiv. 21 frt, feljavított juhok 12.0-15-0 páronkint, 17-19.00 frt sulyra, kisorolt kosok -0-0 pár., kiv.

frt, kiverő juh 6.5-10.00 páronkint, 14-16-0, kiv frt sulyra, bárány, kecske -0-0, kiv. -0-0 frt pár. anya juh 9-12-0 pár., 10-17 suly, szerbiai 0-0-0, boszniai 0.00-0.00 frt páronkint, 100 kiló után -0-0 frt.

Bécsi vágómarhavásár. 1898. okt. 31. A bécsi marha- és huspénztár jelentése.

Összes felhajtás 5262 db. Ebből magyar 3780 db, galicziai 612 db, bukovinai 279, németországi 591 db, hízott 2690 db, legelő 1022 db, fiatal 1550 db, ökor 3910 db, bika 514 db, tehén 656 db, bivaly 182 db.

Szombaton a vesztévgására 73 darab volt felhajtva. A felhajtásban ugyan nem volt változás, azonban az üzlet lanyhasága túlhaladta a mult hetit. A prima árak csak a csekély felhajtás következtében érték el a mult heti árakat. Minden többi minőség lassu menetű volt, csupan a jobb minőségű bikák üzlete volt élénkebb, amennyiben magasabb árakat is értek el. A vásár nagyon lanyhán záródott és a középminőségű áruból sok eladatlán maradt.

Árak: prima magyar 35-38.50 (-0-0) frt, szekunda 31-34 frt, tertia 26-30 frt. Galicziai prima 35-37-0 (-0-0) frt, szekunda 31-34 frt, tertia 27-30 frt. Német prima 38-40-0 (-0-0), szekunda 33-37, tertia 28-32 frt. Konzervőkrök: 22-28-0 e. s., rosszabb minőségű -0-0 frt e. s. Bika 24-34-0 frt e. s., tehén 19-32 frt és bivaly 17-21-0 frt e. s. (Kizárólagosan élősulyra minden % levonás nélkül történne. Az értékesítésben kitüntetett árak ugy értelmesebbek, hogy egy és ugyanazon eladó, a jobb minőségű állatok kg-jáért p. o. 40 krt, a kiverésért pedig 35 krt kap.)

Egyes eladások: Magyar hízó ökrök. Eladók:

Table with 3 columns: Eladó, Ár, % Ár. Rows include Grubitsch V. Kopháza, Lederer Kálmán, Moskovitz Ad., Neumann testvérek, Arad.

Erdélyi hízó ökrök. Eladók:

Table with 3 columns: Eladó, Ár, % Ár. Row: Czell Frigyes és fia, Brassó.

Német hízóökrök. Eladók:

Table with 3 columns: Eladó, Ár, % Ár. Rows include Blau testvérek, Temesvár, Frisch Gy., Versecz, Hacker Miksa, Sopron, Neumann testvérek, Arad.

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztévgásár ezentul szombaton tartassék meg. A vesztévgására felhajtandó állatok a vásárt megelőző pénteken kell, hogy rendeltetésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzárt megyék közül a következő vármegyék vannak tudóvész miatt zár alá helyezve és csakis ezen vármegyékől nem hajtathók fel állatok a vásárra és pedig: Arva, Nyitra, Pozsony (Csallóköz határa kivételével), Trencsén és Liptó, továbbá Pozsony sz. kir. város és Mosony-megye Rajka járása.

Bécsi szarvómarhavásár. 1898. okt. 27-én. Felhozott: 3081 borju, 3185 élő sertés, 1022 kizsigerelt sertés, 664 kizsigerelt juh, 62 bárány.

A borjuvásár csekély felhajtás következtében élénk volt és az árak javultak. A kizsigerelt sertések üzlete a lanyha időjárás következtében nagyon lassu volt, 2 krral alacsonyabb árakon.

Árak kilogrammonkint: kizsigerelt borju 40-50 kr., prima 52-56 kr., primissima 58-60 kr., élő borju 38-40 kr., prima 42-44 kr., primissima 48-50 (-0-0) kr., fiatal sertés 24-44 kr., kizsigerelt sertés nehéz 46-55 kr., stüldő 44-52 kr., kizsigerelt juh 28-40 kr., bárány páronkint -0-0 kr.

Bécsi sertésvásár. 1898. okt. 31-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtás: 3419 lengyel, 3718 magyar sertés, összesen 7137 drb.

A vásár forgalma vontatott. Ára kilónként élősulyban fogyasztási adó nélkül: prima 44-45.50 kr, kivételesen 46 kr, közepes 38-44.00 kr, könnyű 38-44 kr, stüldő 35-45 kr.

Bécsi juhvásár. 1898. okt. hó 20-án. Felhajtás 1485 db juh.

Miután csekély volt a felhajtás, az üzlet élénk volt és árak kgkint 2 krt javultak.

Árak: export juh páronként 21-24-0, kivét. -0-0, raczka -0-0, seletjes juh párkint 10-15-0 frt.

Szerkesztői üzenetek.

M. H. urnak, Beled. B. kérdésére, mely a 367. számú kérdésként már megis jelent, a „Köztelek” I. évi 77. számában „Az olvadási víz levezetése a jégvermekről” cz. közlemény kimerítő feleletet tartalmaz.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadáért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. Igazgatója. Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. Társzerkesztő: Buday Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körút 3.

Alakult 1894. évi en.
 Elnöke: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA.
 Igazgatósági tagok: ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSÉWFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILÁSY ZOITAN, SZÓNYI ZSIGMOND, TELEKI SÁNDOR gróf.
 Vezérigazgató: SZÓNYI ZS GMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaközönység általános elismerése szerint úgy a tüz-rint a jel biztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönység évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegedését vívta ki magának; az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. Kiszagadják, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 5024

Az állattenyésztésnél és gazdaságban szükségelt gyógyárut és vegyszereket.

különösen: **gentian** és **kálmogyókérpör**, karbolsav, kehepor, kénvirág, keserűs, marhapor, patakenőcs, rézgálic, salicylsav, salicylsavas natron, szappangyökér, üdítőnedv, vasgálic, salétromsav, kénsav, sósav, bórsav, cseresav, borkósav, kén-aether, szalmiakész, kreolin, vaselin. **kötszereket** stb. jutányos árak és pontos kiszolgáltatás mellett ajánl:

Detsinyi Károly drogueria-kereskedése a „KIGYÓ”-hoz Budapest, Fürdő-u. 10. Árjegyzékkel kívánatra szolgálok. — Pontos címezést kérek.

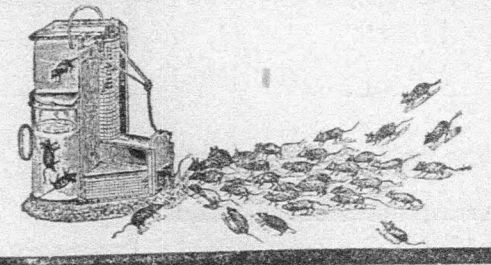
Magy. kir. államvasutak. 162858. CII. Igazgatóság

Hirdetmény.

(Magyar-adriai kötelek.)
 A magyar-adriai kötelek forgalomban 1896. június hó 1-je óta érvényes „közvetlen vissztérítési díjtételek” című díjszabási füzethez f. évi november hó 15-én III. pótlék lép életbe, mely a határozmányoknak némi módosításán, illetve kiegészítésén kívül a m. kir. államvasutak több állomásának gabona, hűvelyes és őrlemény küldeményekre a díjszabásba való bevonását, továbbá Dunkerque kikötőnek a díjszabásból való törleszt tartalmazza.
 Ezen pótlék a m. kir. államvasutak díjszabás elárúsító hivatalában (Csengery-utca 33.) lesznek megszerezhetők.
 A m. kir. államvasutak igazgatósága, a részben többi szállítási vállalatok nevében is.
 Utánn. nem díjaztatik.

Őszi vetésre

mindennemű **erdészeti magot**, kitűnő minőségű **je-genyefenyőmagot**
kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot
 magas és gyors csiraképeség szavatolása mellett ajánl a
Magyar Fenyőmag-Pergető-Intézet,
FARAGÓ BÉLA, Zala-Egerszegen. 6650
 Árjegyzék és elismerő nyilatkozatok gyűjteménye kívánatra bérmentve.

Önműködő egér- és patkányfogók

BENDER SZABADALMA
 a férgeket jótállás mellett néhány nap alatt teljesen kipusztítják.
 Több ezer elismerés a hadsereg és a tengeri hatóságok, iparosok, gazdák, malmok stb. részéről.
 Egérfogó darabja 1 frt 80 kr. — Patkányfogó darabja 13 frt.
 EGYSZERI KIADÁS! **KARL BENDER I., WIEN, IV./F.** ÖRÖKÖS OLTALOM!

53040/898. számhoz.
Bérleti hirdetmény.

Az egyetem alap. tulajdonát képező dunaföldvári uradalomhoz tartozó, Tolna vármegyében fekvő, Dunaföldvár nagyközségtől 5 kilométer, a dunaföldvári vasúti állomástól 7 kilométer, az előszállási vasúti állomástól 5 kilométer távolságra eső és egy részével a dunapart és Duna folyammal összefüggésben levő **856⁸⁰/₁₀₀₀ kat. hold kiterjedésű** ugynevezett „**Barótha puasztai**”, nemkülönbén az azzal teljes összefüggésben levő **231²²²/₁₀₀₀ kat. hold kiterjedésű** ugynevezett „**felső halastói**”, vagyis összesen **1087²⁰⁸/₁₀₀₀ kat. holdat** magában foglaló s művelési ágaira nézve a haszonbéri és versenytárgyalási feltételekben részletezett **földbirtok** a rajta levő **épületekkel** együtt az alólírott ministerium IX-ik ügyosztályában

f. 1898. évi december hó 5-ik napján tartandó zárt ajánlatu verseny útján

1899. évi október hó 1-től, s illetőleg 1900. évi január hó 1-től 12 esetleg 18 évi időtartamra

haszonbérbe fog adatni.

Ajánlat tehető az eddig külön bérletet képezett **856⁸⁰/₁₀₀₀ kat. hold területű „Barótha puasztai” földbirtok** és a **231²²²/₁₀₀₀ kat. hold kiterjedésű „felső halastóból” egy testben** összevont **1087²⁰⁸/₁₀₀₀ hold kiterjedésű földbirtokra**, de tehető ajánlat külön-külön is.

Az 1500 és illetve az 1000 és végre az 500 frt bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a fentjelzett nap délelőtti 10 órájáig a ministerium segédhivatali igazgatóságánál nyújtandók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a ministerium segédhivatali igazgatóságánál és szegzárdi gazd. felügyelőségénél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Budapesten, 1898. év október havában.

6645 A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministeriumtól.

Vöröstartarka tinó

teljesen prima, 1—2 esetleg 3 éves nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron.

Későbbi ugyszintén prima 1—3 éves tarka úszó szállításra vállalkozom. 6575

HENRIK IGNÁCZ Szalónak (Vas megye).

Magyar királyi államvasutak. 155197/98. CII. szám.

Hirdetmény.

Felsősziléziai-osztrák-magyar közénforgalom (I., II. és III. füzet.)
 A kattowitzi kir. vasut-igazgatóság „Ficimusschacht (neue Ladestelle)” újonnan megnyitott állomása f. évi november hó 1-vel felvételük az 1897. évi szeptember hó 1-től érvényes kivételes díjszabásokba olyképp, hogy a nevezett állomáson feladandó küldeményekre a „Richterschächte der Lanrahüttengrube” állomás díjtételek nyerne alkalmazást. A f. évi november hó 1-ig nevezett állomásról elszállításra kerülő küldemények után „Lanrahütte” állomás díjtételei, kocsinként 50 fennig felemelve, alkalmaztatnak.

A „Ficimusschacht” állomás neve „Ficimusschacht alte Ladestelle”-re megváltoztatott.
 Budapest, 1898. október 27-én.

(Utánn. nem díjaztatik.) A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a többi részben vasutak nevében is.

Tenyésgulya-eladás.

Méltóságos gróf Berehtold Lipótné árpádhalmi uradalmában a tenyésgulya megszüntetése céljából gróf Almásy és mezőhegyesi törzsnőjéből származott **tiszta magyar fajta**

5	darab	5—4 éves	bika,
3	"	3 "	"
3	"	2 "	"
8	"	1 "	"
15	"	elválasztott	bikaborju,
37	"	öreg	} nagyrészen hasas tehén
12	"	3-éves	
7	"	2 "	üsző,
10	"	1 "	} üszőborju
17	"	elválasztott	

összesen 117 drb

gulyabeli marha eladó.

Szíves megkeresések az **uradalmi tisztartó-sághoz Árpádhalomra, u. p. Orosháza, intézendők.**

6958

Eladó szőlővessző.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület

„istvántelki immunis“ homoktalaju

szőlőjéből a következő

európai és amerikai szőlővesszők eladók.

1. Gyökeres európai vesszők.

Olasz Rizling	20,000 ezre	16	frt
Nagy Burgundi	5,000	"	"
Mézes fehér	5,000	"	"
Madelaine angevine	2,000	"	"
Chasselas blanc	1,000	"	"
Chas. bl. croquant	500	"	"
Chasselas rouge	2,000	"	"
Tramini piros	3,000	"	"
Piros Bakar	1,500	"	"
Szent-Lőrincz	1,500	"	"

Chasselas blanc	2,000 ezre	12	frt
Chas. blanc croquant	1,000	"	"
Chasselas rouge	3,000	"	"
Tramini piros	4,000	"	"
Piros Bakar	2,000	"	"
Muscat vegyes	2,000	"	"
Szent-Lőrincz	2,000	"	"
Nemes Kadarka	500	"	"

3. Gyökeres amerikai vesszők.

Herbemont	500 darab	10	frt
Jaquez	5,000	"	10 "

2. Sima európai vesszők.

Olasz Rizling	25,000 ezre	8	frt
Nagy Burgundi	8,000	"	"
Mézes fehér	8,000	"	"
Madelaine angevine	3,000	"	"

4. Sima amerikai vesszők.

Herbemont	1,000 darab	6	frt
Jaquez	6,000	"	6 "
Riparia Sauvage	5,000	"	5 "

Megrendelések az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület

igazgatójához

Budapest „Köztelek“ intézendők.

Az elszállítás ősszel vagy tavasszal történik a megrendelés sorrendjében. A megrendelésnél a vesszők fele ára előre beküldendő, hátralevő rész utánvétellel szedetik be. Csomagolásért és vasúti szállításért ezrenként 1 frt számíttatik.

Igazgató.

MEGJELENT

az Országos Magyar Gazdasági Egy. kiadásában a

Suschka Richárd

(a magyarórári gazd. akadémia intézője)

Egyszerű gazdasági számvitele,

az O. M. G. E. által 1000 frt pályadíjjal koszoruzott pályamű.

Bolti ára csinos vászonkötésben 3 frt.

Az „Orsz. Magy. Gazd. Egy.“ tagjainak, illetve a „KÖZTELEK“ előfizetőinek csomagolva és az összeg előzetes beküldése mellett portómentesen megküldve 2 frt 30 kr.

Megrendelések a „Köztelek“ kiadóhivatalába,

BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám alá intézendők.

Mindenki az 25 szög 30 kr., azon felül minden...

KIS HIRDETÉSEK.

Csak megszokott és a munkirodalom terjedelmű...

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Az állások betöltésére vonatkozó ügy nany, mint kis- hirdetéseket...

Együttel félreérte- sek kikérvése végett tudatjuk t. olvasóink- nak...

A kiadóhivatal. BETÖLTENDŐ ÁLLÁS. Gazdasági...

Gazdasági gyakornok, 120 frt évi fizetés, teljes ellátás, szabad lakás és fűtés...

Segédítész állás 4 évi novembertől 1-ére betöltendő a mozdoly uradalomban...

Gépezés kerestetik, ki hosszabb ideig nagyobb gazdaságokban volt alkalmazva...

Mezőgazdasági szeszgyárhoz folytonmunkás lépáró készülőkkel, egy ebben teljes jártassággal bíró szeszgyári vezető...

Kerestetik egy nőiellen gazdasítást 1899. évi január 1-ére esetleg előbbi belépésre, ki több évi gyakorlattal és a gazdaság minden ágában...

Gazdatiszti állás azonnali betöltendő. Évi fizetés 200 forint és teljes ellátás. Állászatnak kiszolgált katonák, kik magyarul és németül beszélnek...

ALLÁST KERESŐK. 33 éves, nős, 9 évi gyakorlattal bír ó. a gazdaságban teljesen jártas egyén állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Földműves iskolát sikerrel végeztem, 4 évi gyakorlatomat több gazdaságtól kitűnő bizonyítványokkal igazolom...

Elméletileg és gyakorlatilag képzett gazdasítást, ki hosszú időre egy intenzíven kezelt birtokot teljes megelégedésre önállóan vezetett...

Segédítész állást azonnali vagy későbbi belépésre keres szeszgyárban, gazdasági iskolát kitűnő sikerrel végeztem...

Gazdatiszt, 44 éves, 19 évi praxissal önálló gazdasítást állást keres. A gazdaság minden szakmájában alapos szakismerettel és teljes jártassággal bír...

Intézői állást keres január, esetleg április elsőjén való belépéssel, 26 éves, római kati., vallás, nyelvet magyarul beszélek...

Gazdának ajánlok 26 éves, nős, gyermektelen egyén, ki a gazdaság minden ágában jártas és 8 évi gyakorlattal bír...

Gazdatiszt, nőiellen, irrandia földműves iskolát végezt, 8 évi praxissal, hasonló állást keres, 1899. jan. 1-re...

Földműves iskolát végezt, 23 éves, nőiellen fiatal ember, a német, cseh és tót nyelven teljesen és a magyar nyelven némileg érti...

Földműves iskolát jó sikerrel végezt, 30 éves fiatal ember, gazdasági vagy külkereskedési állást keres január elsőjén...

Intézői állást keres egy a debreczeni gazdasági intézetet jó sikerrel végzett 1898. évi egyén, ki 10 év óta egy 2300 holdas birtokot önállóan kezel...

Szt. Imrei földműves-iskolát végezt 21 éves fiatal ember, jártas a szeszgyárkezelésben...

Magyar-Óvári gazdasági akadémiát jó sikerrel, és gymnasiumi érettségi letétet után még egy éves kereskedelmi szakfolyamatot is jól végezt fiatal ember...

Kezelőtiszt Allást keres 1899. év elejére - egy 30 éves, nőiellen, a német nyelvet szabadon bírja...

Nős gazdasítást, ki egy nagy birtokon 12 évig mint ispán működött és a teigazdaságot a sárvári m. kir. teigazdasági szakiskolában hosszabb ideig tanított...

Kertész, kis családú, ki a kertészet minden ágában tökéletesen jártas, állást keres újvire. Czim a kiadóhivatalban.

Földműves iskolát végezt, szeszgyárban, józan, megbízható, római kati., nős, gyermektelen férfi, ispáni, kulcsár, felügyelő vagy ehhez hasonló állást keres...

Gazdaságomban eladó 3 drb saját nevelésű méniskó, melyek 3 évesek lesznek, 165-172 cm. magasak...

Állást keres. Egy 28 éves, nős, római kati. vallású egyén, ki az adai magyar kir. földműves-iskolát sikeresen végezte...

Teljesen megbízható végzett gazdasít, r. kati., kis családú, ki a magyar, német és szerb nyelvet bírja...

Gazdasági tanítót végzett, nős, két gyermek atya, jelenleg egy nagyobb uradalomban kezelőtiszt, feldomdatlan állásban...

Fiatal bognár uradalomba éves állás- keres január elsőre. Czim a kiadóhivatalban.

Kitűnő műkertész, ki a kertészetnek minden ágában jártas, úgy a francia szőlő ültetését, gyümölcsfa tenyésztését...

ÁLLATOK. Igen szép, válogatott vöröslarka simmenthali jellegű 1-2, (3) éves.

növendék ökor és üsző borjakat megvételre ajánlanak KLEIN ÉS SPITZER Kis-Czelli kereskedők.

Néhány him páva eladó. Bővebb felvilágosítással szolgálnak az uradalmi igazgatóság, Sárospatakon.

Két éves tellér yorkshire kan eladó Szobotka Henrik rgazdaságban, Pa.-Péterfi, u. p. Kun-Félegyháza.

Eladó, első rendű igás lovak: 2 drb, 8 éves brabanti vombes kanca, 2 drb, 3 1/2-194 brabanti herét 1 darab 2 1/2-194 éves brabanti mén 1 drb.

VEGYÉSEK. Szőlővessző és nemes ojtvány kerestetik, és pedig: 15 ezer drb sima és ezer drb gyökere, jégverestől ment, jól beérett...

Eladó birtok. Szatmárnémetyben 1200 négyszögletes, 1000 hold eladó örök áron vagy eljuttatásért.

Eladó gyök. szőlőajtványok Bajor József Állami felügyelő alatt álló szőlőtelepéről Ráczalmáson.

Jégverésmentes 1. oszt. szőlővesszők szőlőajtványok Riparia Porralis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola...

Használt, de jó karban levő marhahidmél megvételre kerestetik. Deutsck Ignác, Úlló, Pest-megye.

Lóhere-magot bármely nagy mennyiségben a legmagasabb áron vásárol és mintázott ajánlatot kér FISCHER J. heremagkiviteli üzlete Budapest, Nagykorona-u. 18.

A sertés javítása és hizlalása gazdák és hizlalók használatára. Irta: K. Ruffy Pál uradalmi főtiszt. Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Leander leveleket teljesen száraz állapotban, minden mennyiségben vásárol Detsinyi Frigyes drogista gyógyszerkereskedő, Budapest, Marokói-utca 2. sz. 6643

Szálas takarmány adagolására páratlanok a SZABADALMAZOTT KEVE ÉS PORTIO KÖTELEK BELIAN MÁTIÁS BACS-CSEBEN PROSPEKTUS INGYEN BÉRMENTVE

Lóhere és luczerna mag 6418 legjobban értékesíthető HALDEK magkereskedésében Budapest, Károly-körút 9.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. törvények, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarzatokkal ellátva, egy füzettel. Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Balaton-Almádi és Felső-óvári szőlőgazdaságtól ca. 1/2 millió amerikai, európai gyökere és sima vessző, valamint ojtvány eladó.

Eladó Tolnamegyében, Balatonkán 340 holdas nemesi birtok, (a 1900 [ ] vasút mellett, kelte gazdasági épületekkel felszerelve).

Megvételeire keres, használt de jó karban levő szalma kazalozót (elevator) és járgányú hajtáshoz alkalmas szocskával az itvarnoki gazdaság, u. p. Béga-Szent-György.

Szép erős koronás gyümölcsfák eladók a Gróf Malláth-féle kertészetben Zavarón, Nagyszombat mellett.

Magyar kir. államvasutak. 156704/98. CII. sz.

Hirdetmény. (Dél-német-osztrák-magyar vasuti kötelek: III. pótlék életbeléptetése a III. rész, 3. füzethez.)

Az 1898. évi február hó 1-től érvényes III. rész, 3. füzethez (kivételre gabona stb. díjszámba) f. évi november hó 1-én a III. pótlék lép hatályba, mely a földjészet és II. pótlék kiegyesítését és helyesbítését tartalmazza.

Őszi és tavaszi szállításra ajánlok, tavak és folyók beépítésére, gyorsnövésű, csefhaj egy és két éves pontyot és ivarérett anyahalat, továbbá tenyészállott, esukat, czompot és rákot. Corchus Béla BUDAPEST, IV., Molnár-utca 17.

Gőzmívelés.

Nagyobb területek szántását gözekével
hajlandó vagyok elvállalni; épégy
mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak.
gőzsztántási vállalkozó

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld.

Homoki szőlőtelepitőknek igen fontos.

A cég 17 év óta áll fenn a most már az országokon kívül is elterjedt a hirt, amennyiben ma már sok nemes és vadon csemetét szállít Horvát, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galícia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfajlományai ezuttal 600,000 darab; vadonfajlományai 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelőknek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az földnek a homoki szőlőtelepitőknek kincses háza azért, mert mint tudva van, a homoktalajból kikérült (a homokföldben éppen úgy, mint az agyagok, kővecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig bizonyosban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodású vagy túlságosan kőverített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkovásházi hírneves telepéről valók. Ugy magasderék, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszibarack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4-5 éves igen erős koronás sorták darabja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblatűrés folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2-3-7-10-15 krtól, melyek gazdag gyökerűtől fogva főként nagyban telepitésekhez előadásuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadoncai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt cégnél. A gazdag gyökerű vadonok 1000-2000 azok erőssége szerint 5-10 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-1500 engedmény. — Levél-cím:

Unghváry László gyümölcsfa-iskolája, Czeplédén.
!! Tessék árjegyzéket kérni !!

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban BUDAPEST, Üllői-ut 25-dik szám.

Gróf d'Harcourt Emanueleiné kalácsai uradalmában, Nagyfalu községében

106 hold nádas azonnal bérbeadó.

Egy vállalatnak, mely a nád feldolgozásával foglalkozna, egy alkalmas épület is rendelkezésére bocsátatnék. A bérleti feltételek megegyezés szerint.

Ajánlatok lehetőleg német nyelven az uradalom adminisztrációjához Kalácsára, u. p. Orczyfalva intézendők.

'Hazai pokróczok'

a n. é. gazdaközönség figyelmébe ajánlva!

Cégünk a legnagyobb uradalmak és áll. intézmények (ménételep) állandó szállítója! Nagyobb szükségletnél eredeti nagyságu mintákkal szolgálunk; a székesfőváros legnagyobb pokrócz telepe, gyári árak:

1 drb. közönséges strapa pokrócz, barna alap, 2 oldalcsikkal, 110/160 cm. 1.35; 120/180 cm. 1.90; 145/190 cm. 2.60.	1 drb. uradalmi pokrócz, szürke vagy barna alap, körökörül bordúrral, 140/190 cm. 4.80; 160/205 cm. 5.90.	1 drb. méntelepi pokrócz, szürke vagy barna alap, körökörül bordúrral, 140/190 cm. 4.80; 160/205 cm. 5.90.	1 drb. duplavastagságu orosz pokrócz, szürke alap, 2 kék, fekete vagy színes oldalcsikkal, 140/195 cm. 6.50; 160/200 cm. 8.40.	1 drb. erdélyi hosszuszörű pokrócz, szürke, fekete, kék, zöld vagy bordó szímben, 130/180 cm. 6.80; 150/180 cm. 8.80; 160/190 cm. 10.80; 170/210 cm. 13.40; 180/230 15.50.
---	---	--	--	--

Angol nemez (filz) szobapadlók bevonására (bordeaux és zöld szímben), 138 cm. széles, méterje 2.95
Szoba-pokróczok, méterje apró vagy nagyobb kockákkal, 120 cm. széles 1.45, 1.40 cm. 1.95, 1.60 cm. 2.45, 180 cm. 3.20, 200 cm. 8.80
Légzuhaz elleni pokróczok, drbja 1.60 frttól 15.— frtig.
Tróasztal alá való erd. pokrócz, 55/95 cm., drbja 2.45

Szétküldés kétszer naponta utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.
Nem tetsző áru kicseréltetik, esetleg a pénz visszaadatik.
30 forinton felüli rendeléseket bérmentve küldünk.
Levél- vagy sürgőnyezim:
'SZÖNYEGHÁZ' BUDAPEST.

Gróf d'Harcourt Emanueleiné kalácsai uradalmában, Nagyfalu községében

24 hold kert,

gyümölcsössel, 1/2 hold szőlővel, 1/2 hold spárgateleppel, 3/4 hold gyümölcsfaiskolával, esetleg azonnal bérbeadó.

A feltételek megegyezés szerint.
Ajánlatok lehetőleg német nyelven az uradalom adminisztrációjához Kalácsára, u. p. Orczyfalva intézendők.
6626

Megjelent
a

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1899-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:
RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárjai.

A zsebnaptár ára az O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek“ előfizetőinek bérmentes küldéssel együtt 1 forint 60 kr.
Bolti ára 2 forint.

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.